

بانک

د افغانستان بانک میاشتنی

اووم کال، نهه اويايمه مکنه د ۱۳۹۲ کال د مرغومی میاشت

تحایف اهدا شده به
جلالتماب رییس
جمهوری اسلامی
افغانستان به د افغانستان
بانک تحویل داده شد

اطلاعیه د افغانستان بانک!

مطابق ماده سی و سوم قانون د افغانستان بانک پول رایج و واحد پولی افغانستان افغانی است، بنأ از عموم افغانها، دواير و مؤسسات دولتی و خصوصی آرزومندیم تا در قرار داد ها و سایر معاملات و داد و ستد های اقتصادی، پول افغانی را ترجیح دهند، چون افغانی از با ثبات ترین پول های منطقه بوده که در ثبات برنامه ریزی های اقتصادی تان مثمر واقع می شود.

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

مدیر مسوول: یم عقیف

گزارشگران: عبداللطیف بایانی و عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: خالد احمد فیضی

فوتوژورنالیست: زیرک ملیا

آدرس: آمریت عمومی اسناد و ارتباط، د افغانستان بانک

تلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۳۸۱۵ / ۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

پست الکترونیکی: magazine@centralbank.gov.af

صفحه الکترونیکی: www.centralbank.gov.af

د دې ګڼې مطالب

سرمقاله

د افغانستان بانک گزارش سیګار را پیرامون ...

د مالی وزارت له نړیوال بانک سره د مالی سکتور...

تجارت دو جانبه و ترانزیت میان افغانستان و ...

د افغانستان بانکداری قانون

تحایف اهدا شده به جلالتماب رئیس جمهور...

د گازو کموالی د ایران په ځینو سیمو کې د فشار...

د ځنګلونو اقتصادی او صحي ارزښت

پیروی از احکام قانون، وحدت ملی و نظم هر چه...

گذری بر اقتصاد منطقه و جهان

قاجاق و تأثیرات آن بالای عواید دولت

سیرصنعت در افغانستان

تأثیرگذاری عوامل روانی بر حالات اقتصادی ...

چگونگی اقتصاد کلان

نقش تفتیش داخلی در بهبود و مؤثریت اجراءات

آیا حقوق متقاعدین کشور کافیت؟

ارزش اقتصادی پوست قره قل افغانستان

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "مجله بانک" است، مسوولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسندگان آن بر

می گردد، همچنان استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

قاچاق کالاها؛ سبب کاهش عواید دولت می گردد

افغانستان یک کشور وارداتی است که اکثر اجناس و کالاهاى مورد نیاز خود بخصوص مواد نفتی را به وسیله تجار ملی از کشورهای دیگر بعد از طی مراحل گمرکی وارد می نماید. از اینکه دولت جمهوری اسلامی افغانستان منابع عایداتی ناچیزی دارد بناً عواید مالیاتی از محصولات گمرکی یک قسمت از عواید دولت افغانستان را تشکیل میدهد. در این اواخر اداره مستقل استندرد کشور گفته است که دو میلیون تن مواد نفتی طور سالانه و به شکل قاچاق وارد کشور می شود. این در حالیست که افغانستان سالانه به منظور رفع نیازمندی های خود سه میلیون تن مواد نفتی ضرورت داشته که از آن جمله یک میلیون تن آن به شکل رسمی و بقیه به شکل غیر قانونی بدون طی مراحل گمرکی وارد کشور می گردد. قاچاق، فشار های مالی را عمدتاً بر پیکر اقتصاد هایی وارد می نماید که قسمت عمده از عواید آنها از طریق محصولات گمرکی بدست می آید. زیرا این کشور ها بخش عمده از محصولات صنعتی و حتی مواد خوراکی مورد نیاز خود را از کشورهای خارجی وارد نموده که تابع محصول گمرکی وارداتی می باشند. با در نظر داشت این موضوع مبارزه همه جانبه با قاچاق کالا اگر چه کار مشکل است، ولی نیازمند همکاری و قاطعیت همه است و یک امر ضروری پنداشته میشود تا جلو این پدیده که باعث کاهش عواید دولت می گردد گرفته شده و عواید حاصله از آن در بخش های مختلف اقتصاد بکار گرفته شود تا بر میزان تولید ناخالص داخلی بیافزاید و در نتیجه بر رشد اقتصادی کشور اثر گذار باشد. ■

د افغانستان بانک گزارش "سیگار" را پیرامون ضعف نظارتی این بانک رد می نماید

انجام نداده است. اگر ملاقات هایی با مسولین د افغانستان بانک هم داشته صرف به منظور کسب معلومات در رابطه به کمک های تخنیکي ارائه شده از جانب موسسات خارجی به د افغانستان بانک بوده است.

گزارش سیگار به یافته های نظارتی سال های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ سکتور بانکی نیز اشاره می نماید که آنهم توسط شرکت کرول، بانک جهانی و کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه علیه فساد اداری (MEC) انجام یافته است که درین مورد د افغانستان بانک به موقع، اقدامات و پیشرفت های خود را پیرامون پیشنهادات کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد

از سخنان اش افزود: "موضوعاتی را که سیگار به نشر رسانیده همه به کابل بانک سابقه مربوط می شود. بررسی های که قبلاً در مورد کابل بانک از طرف شرکت کرول صورت گرفته بود، مطابق آن، نظام بانکی افغانستان بار دیگر به قضیه مشابه کابل بانک مواجه نخواهد شد."

همینگونه محترم مطیع الله فایق آمر عمومی آمریت نظارت امور مالی د افغانستان بانک ضمن رد گزارش سیگار به نکات مهم این گزارش چنین اشاره نمود:

"اداره سیگار صلاحیت ارزیابی ظرفیت های د افغانستان بانک بخصوص ارزیابی توانایی نظارتی این بانک را ندارد، طوریکه در گذشته نیز هیچ نوع ارزیابی از توانایی های نظارتی د افغانستان بانک

بتاریخ ۲۱ جدی سالروان کنفرانس مطبوعاتی پیرامون گزارش نشر شده سیگار SIGAR در رابطه به ضعف نظارتی د افغانستان بانک و بی ثباتی ناشی از آن در نظام بانکی برگزار گردید که طی آن، گزارش نشر شده از جانب مسولین د افغانستان بانک رد گردید.

در ابتدا محترم نورالله دلاوری رئیس کل د افغانستان بانک در باره موضوع صحبت نموده گفت که گزارش نشر شده اخیر سیگار پیرامون محدودیت توانایی و ظرفیت نظارتی د افغانستان بانک و همچنان بی ثباتی نظام بانکی عاری از حقیقت بوده و آنرا به جدیت رد می نمایم.

رئیس کل د افغانستان بانک در قسمتی

اداری MEC ارائه نموده و د افغانستان بانک وظایف و مسوولیت های نظارتی خود را حسب مقررات و قوانین نافذه انجام داده است."

محترم آمر عمومی نظارت امور مالی مختصراً فعالیت های نظارت امور مالی را بر شمرده گفت که آمریت نظارت امور مالی د افغانستان بانک بطور منظم نظارت های داخل ساحه، خارج ساحه، نظارت های خاص و غیر منتظره یا غیر مترقبه را از بانک های کشور انجام میدهد. د افغانستان بانک با در نظر داشت نظارت های فوق الذکر حکم تنفیذی و اصلاحی را بالای بانک ها صادر می نماید.

محترم فایق در رابطه به سرمایه، قروض و سپرده های مردم نزد بانکها علاوه نمود که سکتور بانکی افغانستان به اندازه کافی دارای سرمایه بوده و سرمایه ابتدایی الزامی بانک ها بلندتر از حدود تعیین شده مقررات د افغانستان بانک که حد اقل یک ملیارد افغانی یا ۲۰ ملیون دالر تعیین نموده است، میباشد.

مجموع قروض سکتور بانکی از قرار ماه نوامبر ۲۰۱۳ بالغ بر ۴۵ ملیارد افغانی میگردد که صرف ۱۸ فیصد مجموع دارایی های سکتور را تشکیل می دهد. سکتور بانکی از سیالیت خیلی بلند برخوردار میباشد، طوریکه ۶۶ فیصد دارایی های آن بشکل پول نقد و یا

سپرده نزد د افغانستان بانک و یا سایر بانکهای تجارتی میباشد.

مجموع سپرده های نظام بانکی از قرار ماه نوامبر بالغ بر ۲۰۷ ملیارد افغانی (معادل ۳.۷ ملیارد دالر) میگردد.

سکتور بانکی افغانستان بسیار فایده آور بوده و فایده آن طی ماه جنوری الی نوامبر سال ۲۰۱۳ بالغ بر ۶۵۰ ملیون افغانی میگردد.

محترم فایق افزود: "آمریت نظارت امور مالی د افغانستان بانک بعد از بحران کابل بانک تا اکنون پیشرفت و بهبود چشمگیر داشته است که میتوان آنها را چنین برشمرد:"

- تهیه سند تجارب از بحران کابل بانک؛
- تهیه و طرح استراتژی پنج ساله در مشورت با مشاورین صندوق بین المللی پول که هدف آن مطابقت با تمام اصول اساسی بیزل BASEL برای نظارت مؤثر بانکی میباشد.

- آمریت نظارت امور مالی بطور منظم به نظارت بانک ها پرداخته و گزارشات را غرض بررسی وضعیت بانکها بموقع از هر بانک دریافت میدارد که شامل گزارش های ذیل می باشد:

۱. گزارش های روزانه از پول نقد و

سپرده های بانکها

۲. نوع گزارش ماهوار شامل بیلانس

شیت، صورت حساب نفع و ضرر و غیره

۳. گزارش ربعوار از صورت حسابات مالی

۴. گزارش سالانه تفتیش خارجی

۵. انجام نظارت های داخل ساحه، خارج ساحه، نظارت های خاص و غیر مترقبه

۶. بررسی از محل و ملکیت مقروضین

بانک، حین نظارت های داخل ساحه

۷. تعداد کارکنان آمریت نظارت

امور مالی به ۱۲۰ تن افزایش یافته

و انتظار می رود الی مارچ ۲۰۱۴

این تعداد به ۱۴۵ تن افزایش یابد.

در این کنفرانس محترم نورالله دلاوری

رییس کل د افغانستان بانک، محترم خان

افضل هده وال معاون اول د افغانستان

بانک، محترم مطیع الله فایق آمر نظارت

امور مالی د افغانستان بانک، محترم

خلیل احمد صدیق رییس انجمن

بانکداران افغانستان، روسای بانک های

تجارتی، آمرین شعبات د افغانستان بانک

و تعداد کثیری از ژورنالیستان داخلی و

خارجی اشتراک نموده بودند.

در اخیر این کنفرانس به سوالات

نمایندگان رسانه های اطلاعات جمعی از

جانب هیئت محترم رهبری پاسخ ارائه

گردید. □

د مالي وزارت له نړيوال بانک سره د مالي سکتور د ودې لپاره د ۵۰ ملیون ډالرو په ارزښت د بلاعوضه مرستې تړون لاسلیک کړ

۱۳۹۲ کال د مرغومي ۲۱ د افغانستان د اسلامي جمهوریت مالي وزارت له نړيوال بانک سره د افغانستان مالي سرچینو ته د لاسرسۍ پروژې لپاره د ۵۰ ملیون امریکایي ډالرو په ارزښت د بلاعوضې مرستې تړون مالي سرچینو ته د لاسرسۍ د ښه والي او تقویت په موخه ډېر کوچني، کوچني او منځني متشبثینو لپاره، لاسلیک کړ.

تمه کېږي چې د افغانستان مالي سرچینو ته د لاسرسۍ د پروژې له لارې ۳۲ ملیونه ډالره د کوچنیو پوړونو سکتور لپاره د دوامداره مرستو د ملاتړ په موخه د کوچنیو پانګه اچونو د ملاتړ ادارې له لارې په افغانستان کې وړاندې شي او همدا ډول د پروګرام پیژندلو پراختیا او د ټولنې ډېر بې وزله وګړو ملاتړ چې د نوموړي پروګرام له لارې فقیر او بې وزله کورنیو ته تخنیکي او مالي مرستې برابرېږي. پاتې ۱۸ ملیونه ډالره بلاعوضه مرسته د افغانستان د پوړونو د تضمین ادارې د فعالیتونو د پراختیا د ملاتړ په موخه چې بیمه په کوم ډول پوړونو لپاره د احتمالي خطرونو په وړاندې چې د سوداګریزو بانکونو او کوچنیو پوړونو د مؤسسو له لارې کوچنیو او منځنیو

متشبثینو لپاره برابرېږي، ځانګړې شوې ده.

"کوچني او منځني متشبثینو خلکو لپاره په لرې پرتو او اړمنډو سیمو کې د بوختیا او مشغولتیا زمينې برابرې او دا کار په خپل وار د اقتصادي ودې او پرمختیا لامل ګرځي". د افغانستان اسلامي جمهوریت د مالي وزیر د خپلو خبرو په ترڅ کې د یو مطلب په څرګندولو سره زیاته کړه: "غواړم چې د کوچني او منځني تشبثاتو او مالی سکتور د ملاتړ په موخه د نړيوال بانک له مرستو د زړه له کومې مننه او قدرداني وګرم".

تمه کېږي چې د افغانستان مالي سرچینو ته د لاسرسۍ د پروژې له بشپړېدو سره سم، په ۲۰۱۸ میلادي کال کې لاندې موخې ترلاسه شي:

- په افغانستان کې د کوچنیو پانګه اچونو د ملاتړ ادارې د همکارو موسساتو د پور اخیستونکو شمېر به ۱۰۰۰۰۰ ته ورسېږي.
- د پوړونو د تضمین اداره به د کوچنیو او منځنیو متشبثینو ۱۵۰۰ پوړونه بیمه کړي.
- شاوخوا ۳۵۰۰ کورنۍ به له بې

وزلۍ او فقر څخه وژغورل شي. "دا مرسته، په دې ننگوونکي او اساسه موده کې چې د افغانستان دولت له نړيوالې ټولنې د لیرد د پروسې له لارې د امنیتي او پرمختیايي چارو مسؤولیتونه په خپل لاس کې اخلي، افغانستان لپاره د نړيوال بانک ګروپ د دوامداره ملاتړ ښکارندوی دی". افغانستان لپاره د نړيوال بانک رئیس رابرت سام د خپلو خبرو په ترڅ کې زیاته کړه: "زمونږ په باور مالي سرچینو ته د لاسرسۍ پروژه به مالي خدمتونو په ځانګړې توګه پوړونو ته د لاسرسۍ په موخه اړمنډو کورنیو او همدا ډول کوچني او منځني خصوصي متشبثینو د ملاتړ لپاره په راتلونکو کلونو کې تر ټول ښه رول ولوبوي.

د افغانستان مالي سرچینو ته د لاسرسۍ پروژه په افغانستان کې د پانګونې د ملاتړ ادارې او د افغانستان د پوړونو د تضمین ادارې لخوا پلي کېږي. □

ژباړه: عین الله عیان
www.mof.gov.af

اووم کال، نهه اويايمه مېنه د ۱۳۹۲ کال د مرغومي میاشت

تجارت دوجانبه و ترانزیت میان افغانستان و پاکستان

افغانستان و پاکستان در عرصه تجارت تاریخ مشترک و طولانی دارند. میزان تجارت دوجانبه (افغانستان و پاکستان) در سال ۲۰۰۱ به ۱۷۰ میلیون دالر میرسید که این رقم در سال ۲۰۱۱ به ۲،۵۰۸ میلیون دالر افزایش یافت.

این دو کشور در اوایل سال ۱۳۹۱ هجری شمسی برای رفع دشواری‌ها و مشکلات در زمینه ترانزیتی و تجارت، اتاق تجارت مشترک را ایجاد کردند تا از این طریق تاجران هر دو کشور با اتخاذ تصمیم مشترک در توسعه تجارت تلاش نمایند.

ایجاد این اتاق مشترک تجارت و صنایع تا اندازه‌ای باعث رفع مشکلات و خلاهای ترانزیتی میان افغانستان و پاکستان شده و در زمینه انتقالات اموال تجاری دو طرف مفید واقع گردیده است.

اتاق مشترک تجارت و صنایع افغانستان و پاکستان، جهت سهولت تجاری میان دو

کشور به تاریخ ۴ جدی سال روان طی یک نشست خبری که در این نشست از جانب افغانستان خانجان الکوزی رئیس معاون اتاق مشترک تجارت

اووم کال، نهه اوایمه گنه د ۱۳۹۲ کال د مرغومی میاشت

افغانستان و پاکستان، محترم مزمل شینواری معین وزارت تجارت، معین محترم وزارت مالیه، و فی الله افتخار رییس اداره حمایت از سرمایه گذاری افغانستان (آیسا) و از جانب پاکستان محترم صالح نماینده گمرکات پاکستان، محمد زبیر موتیوالا معاون اتاق تجارت و صنایع پاکستان و عده کثیری از تجار هر دو کشور اشتراک نموده بودند.

در این نشست محترم خانجان الکوزی در قسمت از سخنان اش گفت که پاکستان راه خوبی برای ترانزیت افغانستان میباشد. افغانستان و پاکستان هر دو در راه قدیمی ابریشم رول عمده داشته و بندر کراچی پاکستان یکی از راه های نزدیک اتصال افغانستان با جهان می باشد و همچنان برعکس افغانستان یکی از راه های نزدیک برای وصل نمودن پاکستان با کشور های آسیای میانه محسوب میگردد. کشور های آسیای میانه مارکیت خوب برای محصولات پاکستان است باید گفت که سایر تولیدات پاکستان از مواد خوراکی تا ادویه و غیره در افغانستان و همچنان کشور های آسیای میانه مارکیت خوبی دارند.

محترم الکوزی افزود: یک امر حتمی و بسیار مهمی که در تجارت هر دو کشور نقش دارد، نزدیک بودن هر دو کشور است و این کار روابط تجارتي هر دو کشور را تقویت می بخشد. ایجاد اتاق تجارت و صنایع مشترک افغانستان و پاکستان قدم خوبیست برای نزدیک بودن آنها و این اتاق، تجار هر دو طرف را در بخش های تجارت، سرمایه گذاری، صادرات و واردات و غیره همکاری خواهد نمود تا سبب توسعه و رونق تجارت شان شود.

در این نشست محمد زبیر موتیوالا رییس اتاق مشترک تجارت و صنایع پاکستان و افغانستان به نمایندگی از هیئت پاکستانی در مورد فرصت ها و ظرفیت های مشترک تجاری و اقتصادی میان دو کشور صحبت کرده، تصریح نمود که پیام هیئت پاکستان صلح و دوستی میان دو کشور می باشد. او موجودیت تجارت سیاه و غیر رسمی و توازن در مورد تعرفه های گمرکی و تکس ها را از جمله مهم ترین موانع تجارتي میان دو کشور عنوان نموده و آرزو نمود که به منظور جلوگیری از تجارت سیاه و غیر رسمی و افزایش روابط تجاری میان دو کشور کمیته ای مشترک دو جانبه ایجاد

گردد تا مشکلات از این رهگذر نیز مرفوع گردد.

در پایان این نشست تفاهمنامه دو جانبه میان اتاق تجارت و صنایع افغانستان و پاکستان به امضا رسید که بر مبنای آن گدام هایی در دو سوی سرحد ایجاد خواهد گردید تا اموال تجارتي تجار در این گدام ها تخلیه گردیده تا از تجارت سیاه در بنادر جلوگیری بعمل آید.

در کُل میتوان گفت ایجاد این چنین نشست ها زمینه ساز رشد اقتصادی کشور ها بوده و فضای باور و اعتماد هر چه بیشتر را میان تجار هر دو کشور فراهم می سازد.

اینکه عقد این چنین تفاهمنامه ها تا چي اندازه جنبه عملی خواهد داشت، سوالیست که گذشت زمان به آن پاسخ خواهد گفت. ■

گزارش: زیرک ملیا

د افغانستان د بانکدارۍ قانون

د معاملو او ژمنو سندونه نهه دېرشمه ماده:

(۱) بانک مکلف دی د مربوطو معاملو لاندې مدرکونه او سندونه لېرترلېره د لسو کلونو مودې لپاره په دوسیو کې وساتي:

۱- د اعتبار، ضمانت او رهن د موافقه لیکونو په شمول په معامله پورې مربوط غوښتنلیک او د قرارداد ټول مدرکونه.

۲- د پور اخیستونکو او ضامنانو او نورو مستند و مدرکونو په شمول چې بانک د معاملې په تصویب کې پر هغو باندې استناد کړی دی، د بانک د مقابلو اړخونو سندونه او مالي سوابق.

۳- د بانک لخوا د معاملې د منظوری په هکله لاسلیک شوی لیکلی سند.

۴- د مشتریانو د بانکي حساب مربوط موافقه لیکونه.

۵- نور هغه مدرکونه چې د د افغانستان بانک په مقرراتو کې تجویز شوي دي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي سندونه په الکترونيکي شکل هم ساتل کېږي. مربوطو (وابسته) اشخاصو ته بانکي اعتبار څلوېښتمه ماده:

(۱) بانک نشي کولای مربوط (وابسته) شخص ته په لاندې مواردو کې اعتبار ورکړي:

۱- په هغه صورت کې چې د هغه اعتبار مالي شرایط او ضوابط د بانک د عامل هیئت یا نظار هیئت لخوا تصویب شوي نه وي.

۲- په هغه صورت کې چې اعتبار د بانک یوه مدیر یا کارمند ته ورکړل شوی وي او د نه حصول شوي ورکړل شوي اعتبار ټول مبلغ د هغه د کلنیو حقوقو د په سلو کې له (۳۵) معادل څخه تجاوز وکړي یا د هغو ټولو اعتباراتو مبلغ چې نورو مربوطو (وابسته) اشخاصو ته ورکړل شوی دی او حصول شوی ندی د بانک د لاس نه خوړلې پانګې او زېرمې له په سلو کې سل معادل څخه تجاوز وکړي.

۳- د پوړونو او تضمین شوو اعتباراتو په هکله د دې مادې په (۲) فقره کې درج شوي شرایط د د افغانستان بانک په مقرراتو کې درج شوي معیارونو او یا د عقاری املاکو د رهن شوو اعتباراتو په وړاندې چې برآورده شوی ارزښت یې د د پور د اصل مجموع مبلغ له یو پر درېمې اندازې څخه زیات وي، نه تطبیقېږي.

۴- په هغه صورت کې چې مربوطو (وابسته) اشخاصو ته اعتبارات په هغو شرایطو او ضوابطو ورکړل شي چې بانک ته د هغو ګټورتوب د هغو اعتباراتو له ګټورتوب څخه چې په معمول ډول عامو خلکو ته ورکول

کېږي، لږ وي.

(۲) بانک مکلف دی چې وابسته اشخاصو ته د اعتبار له ورکولو څخه د بررسی هیئت ته فوراً خبر ورکړي. په هغه صورت کې چې وابسته اشخاصو ته اعتبار د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي حکم له رعایتولو پرته ورکول شوي وي. دا ډول اعتبار فوراً بېرته اخیستل کېږي. د عامل هیئت او نظار هیئت غړي په انفرادي او ټولیز ډول د پیسو د اصل، بهرې او نورو اړوندو اعتباري لګښتونو چې د دې مادې د (۱) فقرې د حکم مغایر په خبرتیا سره او له اعتراض پرته هغوی ته ورکول شوی وي، شخصاً مسئول دي.

(۳) د دې مادې په منظور وابسته شخص عبارت دی له:

۱- د بانک مدیر.

۲- هغه شخص چې د بانک له یوه مدیر سره د ازدواج، نسب، د وینې د شریکوالي یا حداکثر تر دوه یمې درجې پورې خپېښی یا د تبني او رضاعي په سبب رابطه ولري.

۳- هغه شخص چې په یوازې توګه یا له یوه یا څو اشخاصو سره د شراکت یا د یوه یا څو اشخاصو له لارې په بانک یا بل هر ډول تشبث کې د واکمنۍ استحقاقي ونلې لرونکي وي. د دغه بانک او تشبث مدیر هم پدې حکم کې شامل دی. ■

تحایف اهدا شده به جلالتماب رئیس جمهوری اسلامی افغانستان به د افغانستان بانک تحویل داده شد

کشور اشتراک نموده بودند. در ابتدای این محفل محترم نورالله دلاوری رئیس گل د افغانستان بانک در رابطه به موضوع صحبت نموده گفت که این تحایف دارای ارزش مادی و معنوی فوق العاده میباشند. تسلیم دهی این گونه تحایف به د افغانستان بانک غرض نگهداری نشاندهنده از خود گذری جلالتماب محترم رئیس جمهور به نفع

درین محفل محترم نور الله دلاوری رئیس گل د افغانستان بانک، محترم خان افضل هده وال معاون اول د افغانستان بانک، محترم الحاج محمد عیسی طراب معاون دوم د افغانستان بانک، محترم شجاع محمد امل رئیس کادر و پرسونل ریاست جمهوری اسلامی افغانستان، تعدادی از آمرین شعبات د افغانستان بانک و رسانه های اطلاعات جمعی

جلالتماب محترم حامد کرزی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان بار دیگر تحایفی را که از طرف روسای جمهور و سران دول و حکومتات کشور های مختلف در مناسبت های گوناگون به ایشان اهدا گردیده بود، بتاريخ ۱۵ جدی سالروان رسماً جهت نگهداری در جمله دارایی های دولت توسط هیئتی به د افغانستان بانک تسلیم نمود.

اووم کال، نهه اوایمه مکنه د ۱۳۹۲ کال د مرغومی میاشت

- جامعه و کشور بوده و فرهنگ ارزشمندی است که روحیه از خود گذری به نفع مردم و دولت را تقویت مینماید و در جهت تقویه گنجینه پر بار تاریخ افغانستان حایز اهمیت فراوان میباشد.
- بعداً الحاج شجاع محمد امل رییس کادر و پرسونل ریاست دفتر مقام محترم ریاست جمهوری اسلامی افغانستان گفت که جای بسیار مسرت است که یکبار دیگر به سلسله مراسم تحویل دهی تحایفی که به جلالتماب رییس جمهور اسلامی افغانستان از سوی سران دول و حکومت کشور های دوست اهدا شده است، شاهد هستیم. این تحایف متعلق به مردم و جزوی از سرمایه ملی کشور محسوب میگردد که جهت حفظ و نگهداری به د افغانستان بانک تسلیم داده می شود. بناً توقع میرود که با تحویلدهی این نوع تحایف به غنا و ثروت ملی کشور افزوده شود.
- آقای امل مشخصات تحایف متذکره را تشریح نموده گفت که تحایف اهدا شده شامل هفت قلم میی باشد که ذیلاً معرفی می شوند.
- یک عدد کشتی نقره یی مزین با سر پایه شیشه یی تحفه مقامات عالیرتبه دولت شاهی کویت
- یک عدد مجسمه سر گرگ از طلا و الماس تحفه محترم رییس جمهور ترکمنستان
- یک عدد ارم طلائی قزاقستان با نمای آستانه داخل چوکات اهدا شده از جانب محترم رییس جمهور قزاقستان
- پنج عدد سکه طلائی تحفه مقامات عالیرتبه چین
- یک عدد شمعدانی طلا با وزن ۳۰۱ گرام تحفه محترم رییس جمهور ترکمنستان
- یک عدد کشتی نقره یی مزین با سر پایه شیشه یی از جانب مقامات عالیرتبه امارات متحده عربی
- یک عدد مجسمه سرباز قدیمی مخلوط از طلا و رنگ سرخ اهدا شده از جانب هیئت خارجی به جلالتماب رییس جمهور اسلامی افغانستان
- در اخیر این محفل تحایف فوق الذکر به خزانه داری محترم گل د افغانستان بانک تسلیم داده شد تا در جمع سایر دارایی های دولت نگهداری گردد.

د ګازو کموالی د ایران په ځینو سیمو کې د فشار د ټیټیدو لامل شوی دی

ګازو ته د یو شمېر ایرانی لګښت کوونکو اړتیاوې له ترکمنستان څخه د ګازو د واردولو له لارې پوره کیږي او څو میاشتې مخکې خبر ورکړ شوی چې د ایران او ترکمنستان چارواکي د ترکمنستان د ګازو د صادرولو په موخه توافق ته رسیدلي دي. په ښکاره ډول ترکمنستان اوس مهال ایران ته د ګازو صادرولو ته دوام ورکړی.

له ترکمنستان څخه د ګازو د پیروډلو قرارداد په ۱۹۹۷ میلادي کال کې د ایران او هغه هېواد ترمنځ لاسلیک شوی او د هغه پر بنسټ، ژمنه شوې چې ترکمنستان به د پنځوشت کلونو په موده کې د ورځې ۲۳-۲۵ ملیون متر مکعب ګاز ایران ته صادروي خو په وروستیو کلونو کې، د ترکمنستان دولت په څو برخو کې د ګازو صادرو له ایران پرې کړي دي.

ډېره وختونه د ترکمنستان چارواکو د ګازو د پرې کیدو لامل فني ستونزې په ګوته کړي دي خو په څرګنده ډول اصلي لامل یې د صادراتي ګازو د بېو پر سر اختلاف دی.

پخوا په ایران کې د ګازو د جدي کمښت د رامنځته کیدو پر مهال به ترکيې ته د ګازو صادريدل ځنډيدل خو ايراني چارواکو کوشښ کړی چې له ورته ګام څخه په ډېه کولو سره، د ترکيې د لګښت کوونکو اعتماد له لاسه ورنکړي.

ژباړه: عين الله عيان

بي بي سي

کال تر پای پورې په دې برخه کې کوم کوچنی کار ترسره کړو"

د سونګ توکو وزیر هیله څرګنده کړې ده چې په راتلونکي کال کې به له دې حالته (د اوسني کړکېچ له وضع) څخه د وتلو په موخه یو شمېر کتلي ګامونه پورته کړي. او د خپلو خبرو په بله برخه کې یې ټینګار وکړ هغه تیل چې هېواد ته وارد شوي ښه او لازم کیفیت لري د نا استندړه تیلو واردول یې رد (تکذیب) کړه.

د ګازو د ټيکاو د ستونزې په برخه کې، د مهر خبري اژانس ویلي دي چې د ګازو له کمښت سره سره، ترکيې ته د ورځې ۲۰-۲۲ ملیون متر مکعب د ګازو صادرات دوام لري.

د دې راپور پر بنسټ، د هوا د حرارت ټیټوالی د ایران د نیمه سهيلي ولايتونو په ځینو برخو کې لامل شوی دی چې سترو صنایعو لکه: د سمنیتو، فولادو، بریښنا بندونو کارخانو او حتی پتروشیمي واحدونو ته ګاز رسونې یو ځل بیا محدودې شي.

د دې راپور په اساس، په دې وروستیو ورځو کې د ګازو د کورنیو مصرفوونکو کچه په منځنۍ توګه د ورځې ۴۵۰-۴۸۰ ملیون متر مکعب ته رسیږي چې یو نوی رکود ښکاره کوی.

د ګازو د ملي شرکت چارواکو په مختلفو ولایتونو کې تایید کړې ده چې د ګازو کموالی د فشار د ټیټیدو لامل شوی او ځایي چارواکو له خلکو غوښتلي دي چې د ګازو په لګښت کې جدي پاملرنه وکړي.

د ایران د نفتو وزیر د ګازو له کمښت څخه خبر ورکړی او خبري سرچینو ته یې ویلي دي چې په ځینو سیمو کې د فشار له ښکته راتلو سره سره، ترکيې ته د ګازو صادرات پرې شوي نه دي.

د مرغومي ۱۷، د سې شنبې په ورځ، د خبر مرکزي واحد د نفتو د وزیر په نقل، خبر ورکړی دی او د هېواد دننه د ګازو په تولید کې د کموالي له امله یې له والیانو څخه غوښتي دي څو خلکو او دولتي ادارو ته سپارښتنه (توصیه) وکړي چې د ګازو په مصرف کې کمښت ته په کلکه توګه پاملرنه وکړي.

د نفتو وزیر ویلي دي چې اوس مهال، ایران ۱۶۰ ملیون متر مکعب د ګازو له ورځني کمښت سره مخ دی او له همدې امله، د سي ان جي ځانګړې ځایونو او کارخانو ته ګاز رسونې ټیټوالی موندلی څو د کورنیو مصرفوونکو د اړتیا وړ ګاز تامین شي.

د هغه په وینا، د اوسني کمښت دلیل دا دی چې ویل کیده په روان کال کې به د سهيلي (جنوبي) پارس شپږ فازونه د مدار دننه وویشل شي خو دا پروګرام پلي نه شو.

د ایران د سونګ توکو وزیر زیاته کړه چې د سونګ توګو وزارت د سویلي (جنوبي) پارس د فازونو د بشپړیدو لپاره بې دریغه هلې ځلې او هڅې پیل کړي خو اوس مهال هم یو شمېر واحدونه ستونزې لري او د بشپړ ظرفیت تر بریده په فعالیت کولو برلاسي (قادر) نه دي. هغه زیاته کړه "فکر نه کوم وکولای شو د

د ځنگلونو اقتصادي او صحي ارزښت

روشان احمد نادر
د پولی سیاست د بهرنی سکتور خاص
شنونکی

(ایف ای او) د یو راپور په اساس چې په کال ۱۳۵۷ کې خپور کړي. د یونفر کلنی مصرف د سکرو او لږکیو ۲۵ منه یا ۱۸۰ گرامو ته رسیږي.

ب: د میوې تولید: د ځنگلونو څخه ډیرې میوې په لاس راځي چې د غذائي موادو په نوم کارورنه اخیستل کيږي. لکه جلفوزه، پسته، کنجد، عناب، تور املوک، گورگوري او

خلاصه کوو.

د ځنگل اقتصادي اهمیت

۱- لرګي

۲- میوه

۳- غوښه او نور تولیدات

الف- لرګي: په ساختماني چارو کې د لمړي خامو موادو څخه چې په مختلفو موادو لکه کورونو پتولو د کړکیو او دروازو جوړول مسطح کول، کادر جوړولو، د تیلیفون دستو جوړول، د گاډي په خطونو، پولونو او همداراز د کبنتیو په جوړولو کې په پراخه پیمانه ګټه ورته اخیستل کيږي.

علاوه له دې څخه چې موبل، سلولوز او کاغذ جوړولو په صنعت کې کار اخیستل کيږي. همدارنګه د دوڅې د انرژي د تولید لپاره هم ترې د لمړۍ مادې په توګه کار اخیستل کيږي.

د خوراک او زراعت نړیوال پروګرام

د ځنگلونو اقتصادي اهمیت په دې کې نغښتی دی، چې د ځنگل د هغه طبیعي زیرمو له جملې څخه دی چې د ګټې اخیستني په صورت کې په بشپړه توګه له منځه نه ځي بلکه بیازرغونیدل پکې صورت نیسي. دا په دې معنی ده چې کله هم د ځنگل څخه د خپلو اړتیاو د پوره کولو لپاره ګټه اخیستل کيږي. باید د ځنگل راتلونکي په پام کې ونیول شي. په هم دې خاطر د ځنگل اهمیت د وخت په تیرودو د صنعت او تکنالوژي د انکشاف په صورت کې پراختیا مومي. ځکه که له یوې خوا د صنعت او تکنالوژي د پرمختګ په صورت د ځنگل محصول ته اړتیا ډیريږي. خوله بلې خوا څخه د ځنگلونو احیا او پراختیا د روشت د ورکولو لپاره شرایط برابرېږي په خلاصه ډول سره د ځنگل اقتصادي اهمیت په لاندې درې برخو کې

داسي نور چې خاص اقتصادي اهميت لري.

د پورتنیو میوو له جملې څخه په هېواد کې جلغوزه او پسته د یادولو وړ ده چې هم په داخل او هم په بهرنیو هېوادونو کې ډیر په زړه پوري بازار لري چې له دې درکه یو زیاته اندازه ګټه هېواد ته رسیږي، د هېواد په اقتصاد په لوړولو کې ځانګړی رول لري.

ج: د غوښې تولید: د ځنګلونو څخه څلور ډوله غوښه په لاس راځي:

۱- د ځمکنۍ غوښې یا مرخیري: د مرخیریو یا سمارق د ودې لپاره ځنګل په زړه پوري چاپیریال جوړي چې مرخیري تقریباً یو سلو پنځوس ډوله لري چې په ځنګلونو کې پیدا کیږي د دې له جملې څخه یې دیرش نوعي خاص غذایي ارزښت لري. د توس Betala د ونو د یو هکتار ځنګل څخه یو سل پنځوس ۱۵۰ کیلو ګرامه ځمکنۍ غوښه یا مرخیري په لاس راځي.

پته دې پاتې نه وي چې مرخیري نه یوازې دا چې غذایي ارزښت لري بلکې خاص طبي اهميت او ارزښت هم لري چې له دې جملې څخه یو

ډول مرخیري د کونړ او نورستان په ځنګلونو کې پیدا کیږي او د سیمې د خلکو په واسطه پولیږي. د وچولو څخه وروسته یو کیلو ګرام ۵۰۰۰-۷۰۰۰ افغانیو پوري په بازارونو کې پلورل کیږي.

د هغو وګړو لپاره چې ځنګلونو ته نږدې ژوند کوي خاص مصروفیت او ځانګړي عایداتي منبع ګڼل کیږي. څرنګه چې پورته ډول اشاره وشوه د ۱۵۰ نوعو څخه دیرش نوع غذایي ارزښت لري او د استفادي وړ دي. په نورو ډولونو کې داسي ډولونه شته که چیري د غذایي موادو په ډول استعمال شي. د انسانانو د مړینې سبب ګرځي، البته زهري خواص لري.

۲- د وحشي حیواناتو او الوتونکو ښکار د وحشي حیواناتو د ښکار څخه لکه د مختلفو انواعو او نورو وحشي حیواناتو لکه د مارکوپولو پسه، هوسی د ښکار څخه زیاته اندازه غوښه په لاس راځي.

علاوه له دې څخه وحشي حیوانات د باکیفته پوستکو د لرلو له امله هم ښکار کیږي چې پوستکي ورڅخه وباسي او بیا په لوړ بیه په بازار کې پلوري.

۳- د کورنیو او اهلي حیواناتو د روزلو لپاره د علفي د تهیه کولو امله هم ځنګلونه یو خاص ارزښت او رول لري چې په پولیز ډول هغه خلک چې ځنګلي سیمو ته اوسیږي د څارویو روزل یې پیشه او کسب وي. علت یې څر ځای او د علفي ډیرښت وي چې له دې لاري څخه نه یوازې دا چې غوښه په لاس راځي بلکې نور حیواني محصولات (لبنیات) هم په لاس راځي او دا هم یو لوی عایداتي منبع ګڼل کیږي.

په لنډ ډول باید ووايو چې مالداري لپاره ځنګل یو بهرني چاپیریال ګڼل کیږي.

۴- ماهي نیول: نه یوازې دا چې ځنګلونه د څارویو لپاره مناسب چاپیریال جوړوي بلکې د ماهیانو د روزلو لپاره هم ځانګړی ارزښت لري ځکه هغه رودونه، ډنډونه او سیندونه چې په ځنګلي سیمو کې موقیعت لري. له یو پلوه د رڼو او پاکو اوبو په لرلو او له بلې پلوه د غذایي موادو پراخو زیرمو د لرلو له امله د ماهیانو د روزلو او تولید نسل لپاره ډېر ښه ګڼل کیږي. اوس هم په داسي سیمو کې په طبیعي ډول سره د ماهیانو

بيلابيل ډول په پراخه کچه پيدا کيږي چې د ماهيو د ښکار لپاره ښه محل جوړوي او له دې لاري څخه زياته پيمانه غوښه لاس ته راځي چې د اقتصادي په پياوړتيا کې ستر رول لوبوي.

د ځنگلونو صحي ارزښت

ځنگلونه د انسانانو د سلامتې، تندرستي او جسمي روحي ارامتيا کې خاص ارزښت لري ځکه چې ځنگل هوا تصفيه کوي مکروبونه جذبوي او همدارنگه د هوا ترکيب اصلاح کوي. په عمومي توگه ځنگلونه په درې ډوله سره هوا تصفيه کوي.

۱- د مضره ګازاتو ګرد او دوړو جذبولو له امله

۲- د ترسناکو او ويرونکو اوازونو د کمولو له امله

۳- تودوخې د درجې د تغيير له امله ځنگلونه د طبيعي فلتر په ډول کار کوي يعني هوا تصفيه کوي، ګرد غبار جذبوي، مکروبونه هم جذب او له منځه ئي وړي. په يو وخت کې کاربن داي اکسايډ ازاووي. يو هکتار ځنگل کولای شي ۳۵ ټنه ګرد او غبار جذب کړي همدا علت

دی کله چې انسانان په ځنگلونو کې تګ او راتګ کوي د هوا پاکي او لطافت احساسوي چې روح سکون او آرام ورته حاصلوي او د خوشحالي حس کوي.

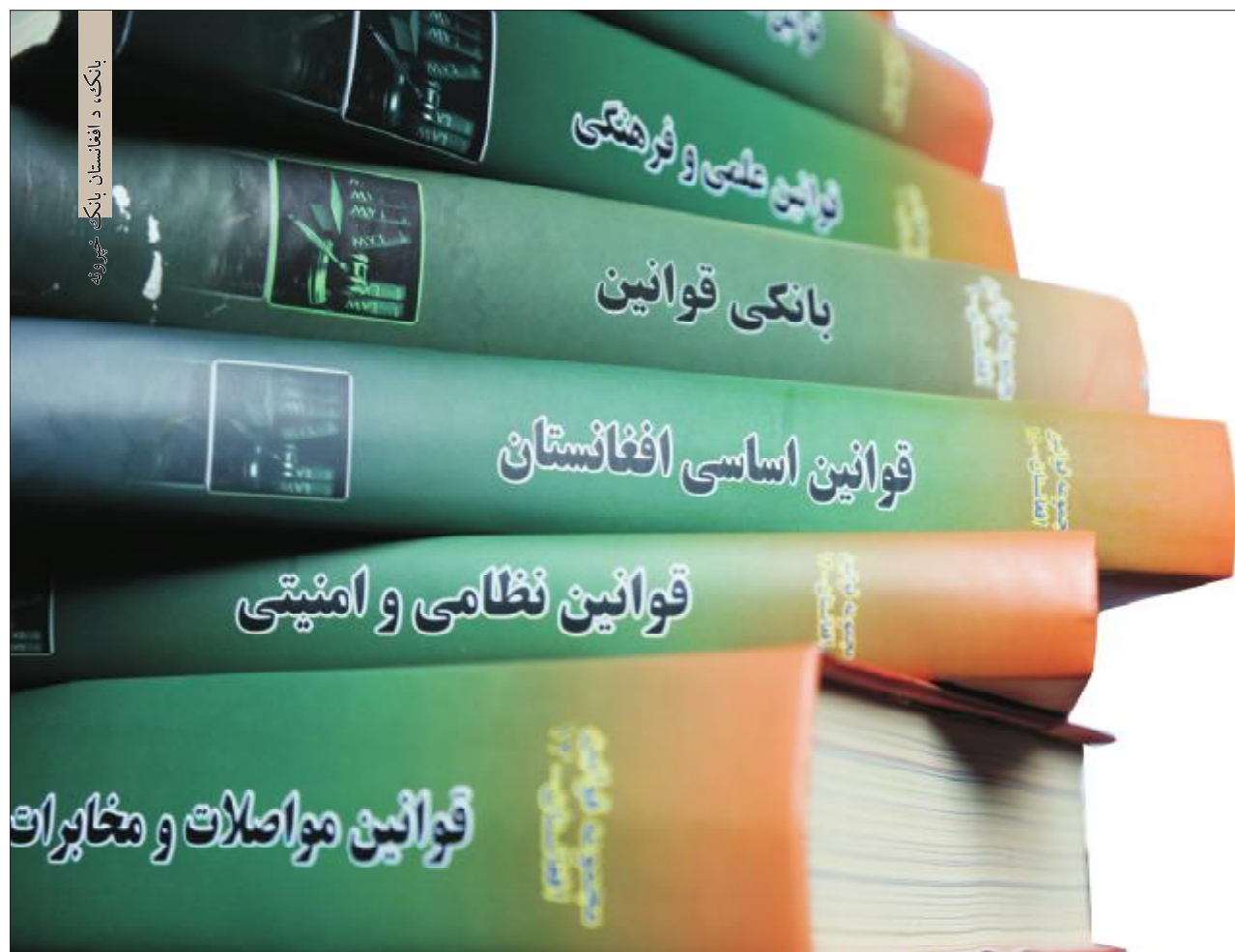
ډير ځل ليدل شوي دي چې د طيارو (چورلکو) نامطلوبه اوازونه، ډېر صنعتي فابريکي او د خلکو ګڼه ګوڼه د انسانانو د ناراحتي سبب کيږي چې دا رنگه ستونزې او مشکلات د انسان صحت لپاره ډيرې ناوړه اغيزي له ځان سره لري.

تجربو ښودلې ده چې هغه وګړي چې په ځنگلونو او يا ځنگلونو ته په نږدې سيمو کې ژوند کوي جسماً او روحاً تکړه او تندرسته وي. نظر هغه کسانو ته چې په صنعتي مرکزونو او هوائي ډګرونو ته نږدې ژوند کوي. همدارنگه د څېړنو په نتيجه کې ثابته شوي ده هغه خلک چې هوائي ميدانونه ته نږدې او يا په صنعتي مرکزونو کې اوسيږي تدريجاً د غوړونو په ناروغيو اخته کيږي چې بالاخره د کون والي سبب ګرځي ولي ځنگلونه د دې ستونزو او مشکلاتو د مخنيوي لپاره د يو ديوال او پردي شکل غوره کړي دي.

همدارنگه ځنگلونه کولای شي چې د تودوخې درجې ته تغيير ورکړي يعني د اوړي له ډيرې تودوخې او د ژمي له سختي يخني څخه مخنيوي کوي دا په دې معني چې په ځنگلونو کې د شنو ونو تاجونو او ښاخونو کولای شي چې د لمر وړانګو د شدت مخنيوي وکړي او د ځمکې مخ ته ونه رسيږي.

همدا علت دي چې په ځنگلونه د ځمکې د مخ تودوخه د اوړي په موسم کې کموي او هوا يخه ساتي او له بل پلوه ځنگلونه کولای شي چې په ژمي کې د سختو بادونو د لګيدو څخه مخنيوي وکړي او نه پرېږدي چې د ژمي د بادونو سره هوا ځنگلونو داخل ته ورسېږي چې دا د ځنگل په داخل کې د يخني د کموالي سبب ګرځي نظر هغه سيمو ته چې ساره بادونه پکې لګيږي په همدې اساس ويلاي شو هغه سيمه او ساحه چې په اوړي کې ډيره تودوخه لري کولای شو چې د ځنگلونو په جوړولو او د سيمي په شينوالي سره د تودوخې درجه کې د پام وړ تغيير راوړو. همدارنگه کولای شو چې د ډيرو سختو او سړو بادونو د مخنيوي لپاره له ځنگلونو د مخنيوي کمر بند جوړ

کړو.

پیروی از احکام قانون، وحدت ملی و نظم هر چه بیشتر را در جامعه ببار می آورد

ایجاد جامعه مدنی عاری از ظلم تبعیض و استبداد و مواردی که تضمین کننده آینده درخشان و حقوق اتباع کشور است، می باشد. بنأ همه اتباع کشور مکلف اند تا من حیث وجیه ملی از آن پیروی نموده تا از این رهگذر تحقق اهداف دموکراسی، تحکیم وحدت ملی و سرانجام نظم عامه در کشور حمایت شود. ■

دوستی و برادری زندگی نمایند. قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان که در چهاردهم جدی ۱۳۸۲ تصویب و بتاريخ ۶ دلو ۱۳۸۲ توشیح گردید، مطابق مقتضیات عصر حاضر عیار گردیده که متضمن حقوق اتباع کشور می باشد. قانون اساسی افغانستان در برگیرنده موضوعاتی که سبب تحکیم هر چه بیشتر وحدت ملی میان افغان ها، تمامیت ارضی، مجادله با بی عدالتی و نابسامانی،

قانون اساسی مهمترین سند تقنینی یک کشور بشمار میرود. سایر قوانین در پرتو این قانون تصویب و من حیث اسناد معتبر به منظور حفظ حقوق اتباع کشور و نظم امور از آنها استفاده بعمل می آید. قانون اساسی کشور نشاندهنده اصول سیاسی، ساختار، جایگاه نظام اقتصادی، حدود قدرت سیاسی، بیرق و سایر موارد می باشد که باید از سوی هر افغان عملی گردد تا نظم بیشتر در کشور حکمفرما و اتباع کشور بتوانند در یک فضای

اخبار اقتصادی جهان

پاکستان لس زریز بانکونوټونه چاپوي

ټاکل شوې چې د پاکستان نوی حکومت د لس زریزو پاکستانیو روپیو نوي بانکونوټونه د چلند لپاره بازار ته وړاندي کړي.

دغه ګام به وروسته تر هغه اخیستل کیږي چې څه موده دمخه د پاکستان حکومت د پنځه زریزو پاکستانیو روپیو بانکونوټونه بازار ته وړاندي کړي.

د پاکستان دولت دغه ګام پر داسي مهال پورته کوي چې د دغه هېواد کرنسي (پاکستاني روپی) د پخوا په پرتله په بې ساري توګه د بهرنیو اسعارو پر وړاندي خپل ارزښت له لاسه ورکړی دی.

په نړیوالو بازارونو کې د پاکستانی روپی ارزښت د یوه ډالر پر وړاندي په تیرو پنځو میاشتو کې تر شل سلنه پوري لویدلی دی.

اوس مهال یو امریکایي ډالر له یو سلو اوو پاکستانیو روپیو سره برابرېږي.

د پاکستان مرکزي بانک نن اعلام کړی چې نوي بانکونوټونه په هېواد کې په لوړ کیفیت چاپ شوي او دوی

به یې د ارزښت کلک ملاتړ کوي.

ځکه په دې کار سره به د پاکستانیو روپیو ارزښت نور هم ولویږي او په ملک کې به د انفلاسیون کچه پراخه شي په داسې حال کې چې حکومت دغه ګام د سوداګرۍ د بیلانس د ثابت ساتلو او ودې لپاره ډیر ګټور بولي.

حکومت ویلي چې نوي بانکونوټونه به د روان عیسوي کال په لومړیو کې چلند ته وړاندي کړي.

<http://www.taand.com>

اوضاع اقتصادی "حوزه یورو" در سال ۲۰۱۴

در فرانسه تولید و فروش محصولات صنعتی در سال ۲۰۱۳ با سرعت بیش از اسپانیا کاهش یافته است و به پیش بینی صندوق بین المللی پول، نرخ بیکاری در سال ۲۰۱۴ در این کشور بیش از گذشته افزایش خواهد یافت.

به گزارش خبرگزاری آلمان، با وجودی که جمهوری لتونی از اول جنوری، هجدهمین کشوری است که به حوزه یورو پیوست، اما همچنان در بحران مالی بسر می برد و بسیاری از

شهروندان لتونیایی (پس از الحاق به این منطقه مالی) نگران افزایش قیمت ها در این کشور هستند.

پیوستن هجدهمین کشور اروپا به حوزه یورو این ذهنیت را ایجاد می کند که منطقه یورو بار دیگر به دنبال ثبات است و عالم سیاست برای تحقق این خواست، دست به همه کاری می زند؛ اما با این حال کار ساده ای نیست.

بر اساس این گزارش، شاید یکی از کشورهای عضو اتحادیه اروپا که امید زیادی به خروج از چتر نجات مالی یورو دارد، کشور ایرلند باشد؛ چون نخستین بار از زمان بروز بحران مالی، ایرلند نه تنها به لحاظ صادرات محصولات شرکت های چند ملیتی اش رشد داشته، بلکه از منظر اقتصاد داخلی نیز پیشرفت هایی داشته است.

<http://www.yjc.ir/fa/news/>

چین بزرگترین اقتصاد جهان می شود

یک مؤسسه مطالعاتی انگلیسی اعلام کرد که چین در سال ۲۰۲۸ به

بزرگترین جامعه اقتصادی جهان تبدیل می شود.

مرکز مطالعات اقتصادی و تجاری انگلیس با انتشار گزارشی اعلام کرد که چین در سال ۲۰۲۸ از امریکا پیشی گرفته و به بزرگترین اقتصاد جهان تبدیل می شود

در این گزارش پیش بینی شده است که ارزش کل تولیدات ناخالص داخلی چین در سال ۲۰۲۸ میلادی به ۳۳ هزار و ۵۱۰ میلیارد دالر می رسد که بیشترین میزان در جهان بوده و در مقام نخست جای می گیرد.

در همین حال در این گزارش آمده است که امریکا به عنوان بزرگترین جامعه اقتصادی غربی هنوز قدرتمند بوده و همچنین رشد اقتصادی چین به دلیل کسب تجربه بیشتر و رشد جمعیت سالخوردگان، بدون شک کندتر می شود.

مرکز مطالعات اقتصادی و تجاری انگلیس همچنین پیش بینی کرده است که در سال ۲۰۲۸ میلادی، جاپان از مقام سوم به مقام چهارم بزرگترین

اقتصاد جهان سقوط کرده و هند مقام سوم را از آن خود می کند.

علاوه بر این پیش بینی شده است که برازیل، آلمان و انگلستان به ترتیب در مقام های پنجم تا هفتم بزرگترین اقتصاد های جهان قرار خواهند داشت.

<http://isna.ir/fa/news>

ادامه کاهش واردات گاز اوکراین از روسیه

"یوری بویکو"، معاون نخست وزیر اوکراین اعلام کرد این کشور به کاهش واردات گاز از روسیه ادامه خواهد داد.

بر اساس گزارش ها به نقل از شینهوا، معاون نخست وزیر اوکراین در سخنرانی در جلسه میز گرد ملی برای اوکراین متحد گفت: هیچ نشانه ای دال بر احتمال افزایش واردات گاز وجود ندارد. بر علاوه، سال آینده ما احتمالا واردات از روسیه را ۱۰ درصد دیگر کاهش خواهیم داد تنها به این دلیل که خود ما گاز استخراج می کنیم. اوکراین در سه سال گذشته میزان

واردات گاز از روسیه را ۲۵ درصد کاهش داده است.

بویکو افزود: ما آشکارا به شرکای خود اعلام کرده ایم که همین سیاست را دنبال خواهیم کرد.

وی تصریح نمود: واکنش روسیه به این مسئله درک تمایلات اوکراین در ادامه روند کاهش واردات گاز، بود.

در عین حال، "ادوارد استاویتسکی"، وزیر معادن و انرژی اوکراین اعلام کرد این کشور سال ۲۰۱۴ احتمالا واردات گاز طبیعی را به ۳۰ تا ۳۳ میلیارد متر مکعب افزایش خواهد داد.

"ویکتور یانوکویچ"، رئیس جمهور اوکراین نیز روز پنجشنبه اعلام کرد که آماده است تا در صورت کاهش بهای گاز روسیه، واردات از این کشور را افزایش دهد. ■

<http://www.irinn.ir/news>

متصدی صفحه راضیه کشتگر

قاچاق و تأثیرات آن بالای عواید دولت

یما عقیف

رشد اقتصادی کشور را در پی خواهد داشت. در صورت قاچاق اجناس و اشیای قاچاقی که درین حالت محصول گمرکی پرداخت نمی گردد بناً جنس وارد شده به قیمت نازل تر تمام گردیده و به قیمت نازل نسبت به اجناس داخلی عرضه می گردد که در اثر آن تصدی های تولیدی اشیای مشابه داخلی قدرت رقابت را با اشیای قاچاقی دارا نبوده و بنابر آن تصدی های داخلی رو به رکود و به ورشکست مواجه می شوند در حالیکه اشیای وارد شده از طریق قانونی با پرداخت محصول گمرکی این نوع تأثیرات سوء را بر اقتصاد و صنایع داخلی کشور وارد کرده نمی تواند، زیرا قیمت آنها با پرداخت محصول گمرکی بلند رفته که از یک طرف تولیدات داخلی حمایه و از طرف دیگر تولیدات داخلی می تواند با تولیدات مشابه کشورهای خارجی رقابت نماید.

قاچاق این پدیده مضر باعث کم اثر شدن و حتی در برخی موارد باعث بی اثر شدن

قاچاق عبارت از انتقال اشیا و یا خرید و فروش اشیا بدون پرداخت محصول گمرکی و همچنان یک پدیده مخرب که بر پیکر اقتصاد کشور ها صدمه وارد می نماید است و من حیث یک عمل غیر قانونی در اقتصاد محسوب می گردد. این پدیده منفی به طور کل برنامه ها و سیاست های توسعه را مختل ساخته و منجر به کاهش تولیدات داخلی، افزایش بیکاری، کاهش عواید دولت و ده ها مشکل دیگر می شود.

قاچاق تأثیرات و فشار های مالی زیادی را بر پیکر اقتصاد کشور های وارد می نماید که قسمت عمده و قابل ملاحظه عواید مالیاتی کشور خود را از طریق محصولات گمرکی بدست می آورند، زیرا کشور های فوق قسمت عمده محصولات صنعتی و حتی مواد خوراکی مورد نیاز خود را از خارج وارد نموده که تابع به محصول گمرکی وارداتی می باشد. بناً توريد امتعه از طریق قاچاق سبب کاهش و تنزل عواید دولت از طریق محصولات گمرکی وارداتی و صادراتی می گردد.

شایان ذکر است که قسمت عمده عواید مالیاتی دولت جمهوری اسلامی افغانستان نیز از طریق محصولات گمرکی بدست می آید که به علت انتقال غیر قانونی کالا ها از سرحدات (قاچاق) خسارات مالی زیادی بر بودجه و اقتصاد کشور عزیز ما وارد می شود.

قاچاق کالا ها مانند: مواد خوراکی، سامان آلات برقی و ... موجب کاهش و تضعیف تولیدات داخلی شده و میزان بیکاری را در سطح کشور افزایش می دهد و این امر سبب متأثر شدن تولید ناخالص داخلی شده که در نتیجه کاهش

زمینه صدمه وارد می نماید

۳- قاچاق کالا باعث اختلال و یا کاهش

در حصول درآمد ها شده و موجب کسر بودجه و اختلال در اجرای برنامه ها و اهداف توسعه‌ی کشور می شود یعنی یکی از زیان های قاچاق محروم شدن خزانه دولت از محصولات گمرکی، مالیاتی و غیره می باشد که باید به خزانه دولت جمعآوری می شد.

۴- مشکل دیگر قاچاق این است که جنس قاچاق وارداتی بدون کنترل و استندرد ها داخل کشور شده که موجب زیان های فراوان بر صحت و سلامت مردم می شود.

مبارزه صحیح و همه جانبه با قاچاق کالا اگر چه کار دشوار و نیازمند همکاری و قاطعیت همه ماست ولی با در نظر داشت دشواری ها و مشکلات باید جلو این پدیده را گرفت تا باعث افزایش عواید دولت، تسریع تجارت، تقویه تولیدات داخلی، افزایش اشتغال و کاهش فقر گردد و در نتیجه اثرات مثبت را بر تولید ناخالص داخلی بگذارد و سبب رشد و انکشاف اقتصادی کشور گردد. □

منبع و مأخذ: مبادی علم مالی مولف پوهاند عبدالله حقایقی چاپ ۱۳۹۱

www.rajanews.com
ariaalick.com

سیاست های اجرایی دولت شده و دولت نمی تواند تا اهداف مورد نظر خود را برآورده سازد. همچنان قاچاق باعث کاهش انگیزه سرمایه گذاری مولد اقتصادی می گردد و در نتیجه به عوض اینکه سرمایه در امور مولد اقتصادی بکار افتد و باعث تولید و اشتغال شود به سوی قاچاق منحرف می شود. ترویج قاچاق موجب کاهش امور تولیدی و شغل آفرینی می گردد و در اثر آن دامنه فقر نیز گسترش خواهد یافت.

قاچاق به انواع و اشکال مختلف می باشد که درین جا صرف به تشریح قاچاق وارداتی و قاچاق صادراتی اجناس و کالاها اکتفا می نمائیم.

۱- در قاچاق وارداتی چون جنسی که در داخل کشور تولید می شود نسبت به جنس وارداتی که به صورت قانونی وارد می شود به قیمت ارزانتر تمام شده درین حالت وارد کنندگان سعی می نمایند تا کالا های توریذ شده را از طریق قاچاق وارد کشور نمایند تا به قیمت نازلتر برای شان تمام گردد و از آن طریق فایده بیشتری را بدست بیاورند.

۲- در قاچاق صادراتی اشیای که صادرات شان ممنوع است و در بازار های خارجی فروش و فایده بیشتر دارند از طریق قاچاق صادر می گردند تا علاوه بر تکافوی مصرف تمام شد از این طریق بتوانند فایده زیاد را نصیب خود سازند، همچنان در صورتیکه اشیای صادراتی یک مملکت ممنوع نباشد ولی تعرفه های آن فوق العاده زیاد باشد، درین صورت نیز کالا هایی که صادر می گردد به یک قیمت بالا تمام شده که نمیتواند در بازار رقابت نماید بدین منظور قاچاقبران سعی و کوشش بخرج می دهند تا جنس مورد نظر را از طریق قاچاق به بازار های جهانی صادر نمایند، در صورت دیگر زمانی که یک جنس در یک کشور وارد می گردد کشور وارد کننده نظر به بعضی ملحوظات مانند حمایه از تولیدات داخلی تعرفه های گمرکی را بلند تعیین می نمایند که درین صورت واردکننده جنس مجبور به انتقال آن از طریق قاچاق می شود تا جنس متذکره به قیمت ارزانتر به آنها تمام گردد.

به طور کلی اثرات منفی قاچاق به چهار نوع می باشد که مختصراً آنها را به معرفی می گیریم.

۱- قاچاق کالا سبب کاهش تولیدات داخلی و افزایش میزان بیکاری شده و در نتیجه تأثیرات نامطلوبی را در تولید ناخالص داخلی در پی دارد.

۲- قاچاق کالا توازن در بیلانس تجارت خارجی کشور را برهم میزند و اهداف دولت در زمینه نظارت بر ارز را به مشکلات مواجه می سازد و در نتیجه قاچاق اجناس، سیاست های تجارتی را هدف قرار داده و بر سیاست های دولت در این

سیر صنعت در افغانستان

صنعت همیشه به نیروی کار انسانی، مواد اولیه و مارکیت ضرورت دارد. در عصر حاضر صنایع ماشینی یک پدیده مهم بوده و اکثراً در شهرها مورد استفاده زیاد قرار می گیرد. روی همین علت در افغانستان هم صنایع در شهرهای بزرگ احداث گردیده که ما می توانیم آنها را به چندین حوزه تقسیم بندی نمایم.

حوزه کابل

پس از تطبیق پلان های پنج ساله علمی بین سالهای ۱۳۳۵-۱۳۴۵ مراکز عمده صنعتی در کابل ایجاد شد که صنایع آن وقت متشکل از پروسس مواد خام زراعتی، صنعت نان پزی، پلاستیک سازی، بوت سازی و ... بوده که به تعقیب آن پارک های صنعتی پلچرخه ایجاد شد که در حال حاضر این پارک به مساحت ۵۴۰ هکتار زمین با موجودیت بیشتر ۲۴۳ باب فابریکه، شامل فابریکه های حجاری، کارتن

سازی، پلاستیک سازی، ذوب آهن، مشروبات غیر الکولی، بسکیت سازی، کیک سازی، روغن کشی، دستگاه طباعتی، کشمش پاکی، یخ سازی، سنگ های تعمیراتی و غیره فعالیت دارند. در ولایات همجوار کابل که آنها نیز شامل این حوزه می گردند مانند: لوگر، پروان، میدان، بامیان و ... نیز انواع صنایع بخصوص صنایع دستی وجود دارد.

حوزه قندهار ولایات هلمند، نیمروز، فراه و زابل شامل این حوزه اند. در تمام این ولایات صنایع خامک دوزی، موزایک، منسوجات پشمی، حجاری و نجاری رایج است، اما پارک صنعتی ولایت قندهار که ۵۰۰ جریب زمین را احتوا می نماید دارای ۱۱۰ باب فابریکه بوده که ۴۰ باب آن به بهره برداری سپرده شده است و شامل فابریکه های پلاستیک سازی، پایپ

»

سازی، تانکر سازی، بسکیت سازی، روغن کشی، جوس سازی، ظروف المونیم سازی و... می باشد.

حوزه هرات

در شهرک صنعتی هرات فابریکه داران داخلی و خارجی بیشتر از ۷۵۰ میلیون دالر سرمایه گذاری نموده اند، در حال حاضر فابریکه های بسته بندی موتر سایکل های (زرنج، شهاب و ...) فابریکه مشروبات غیر الکولی مانند پامیر کولا، سوپر کولا و زمزم، کیک سازی، بسکیت سازی، پلاستیک سازی، انواع شامپو، مواد ساختمانی، ذوب آهن، سامان آلات برقی و ده ها نوع اقلام مورد ضرورت باشندگان کشور را تولید می نمایند که نه تنها در ولایت هرات بلکه در سایر ولایات نیز به مصرف می رسد و درین شهرک صنعتی بیشتر از ۲۱۰۰۰ کارگر اشتغال دارند.

حوزه مزار شریف

این حوزه شامل ولایات سرپل، جوزجان و سمنگان نیز می باشد، درین شهر فابریکه های مانند: فابریکه نمک، فابریکه سمند، سیلو، پلاستیک سازی، کشمش پاکی، قالین شویی، کود، برق و غیره فعالیت دارند.

حوزه جلال آباد

این حوزه شامل ولایات لغمان، کنر و نورستان میباشد. از اینکه ولایت ننگرهار به کابل نزدیک و موقعیت آن بالای شاهراه عمومی کابل - پاکستان می باشد به انکشاف صنعت دست یافته است. درین ولایت فابریکه های مانند: مرمر تراشی، موزایک سازی، پلاستیک سازی، بسکیت سازی، کیک سازی، کارتن سازی، دیگ بخار سازی، رکشا، انواع ظروف، صابون سازی، نجاری، بوت دوزی، کلالی، صنایع روغن، مرمر سفید، سنگ های زینتی و... می باشد.

تعداد مجموعی مؤسسات عمده فعال صنعتی در سال ۱۳۹۱ به ۷۸۸ باب میرسید که ذیلاً به تفصیل ارائه شده است:

- ۱- صنایع مواد غذایی ۱۹۲ باب
 - ۲- صنایع خفیفه ۶۸ باب
 - ۳- صنایع نجاری و کاغذ سازی ۲۸ باب
 - ۴- تولید ادویه ۱۱ باب
 - ۵- ماشین کاری و فلز کاری ۷۵ باب
 - ۶- صنایع کیمیاوی ۵۲ باب
 - ۷- مواد ساختمانی ۱۰۵ باب
 - ۹- صنایع طباعتی ۷۰ باب
 - ۹- سایر صنایع ۱۸۹ باب
- میزان پول تولیدات مؤسسات عمده صنعتی طی سال ۱۳۹۱ به تفکیک سکتور و قیمت به میلیون افغانی

۱- صنایع دولتی ۴۹۶ میلیون افغانی

۲- صنایع خصوصی ۱۰۳۴۷ میلیون افغانی

۳- صنایع فابریکاتی ۱۰۳۱۷ میلیون افغانی

۴- صنایع دستی ۳۰ میلیون افغانی

مجموع مبلغ تولیدات داخلی ۱۰۸۴۳ میلیون افغانی می باشد.

ارقام تولیدات صنایع خصوصی و دولتی در سال ۱۳۹۱ بالغ بر ۱۰۸۴۳ میلیون افغانی بوده و نسبت به سال ۱۳۹۱ که به (۱۰۵۴۲ میلیون افغانی) رسید ۲.۷ فیصد افزایش را نشان میدهد. ■

عبدالحمید شاهین

منبع:

سالنامه احصائیوی ۱۳۹۱ / چاپ مطبوعه

اداره احصائیة مرکزی / اسد ۱۳۹۲

دانستنی ها پیرامون جغرافیای عمومی

افغانستان / نویسنده: پوهندوی سلطان

محمد انصاری

تأثير گذاري عوامل رواني بر حالات اقتصادي کشور و جهان

حبيب الله ذكي

مدیر بخش خطرات مالی د افغانستان بانک

مولدين و مستهلكين ميتواند بيشتر قيمت ها را تحت تأثير قرار دهد. هرگاه مولدين پيشيني كنند كه قيمت محصول مورد نظر شان در آينده افزايش مي يابد آنها از همين اكنون به توليد بيشتر محصولات مبادرت خواهند ورزيد، چون در آينده فايده بيشتر از اين بابت حصول مي نمايند.

موضوع ديگر تقاضاي اجناس و خدمات ميباشد كه علاوه بر قيمت كالاهاي مذكور تحت تأثير فكتورهاي ديگر مانند ذوق و

رياست جمهوري قرار داشته و از طرف ديگر مسئله خروج عساکر خارجي و يا استقرار شان نظر به پيمان امنيتي مورد بحث قرار دارد. اين مسئله باعث شده تا افغاني در مقابل دالر بين ۵۴ تا ۵۸ افغاني نوسان داشته باشد. در حاليكه مقدار عرضه پول به آن پيمانه تغيير نمي يابد ليكن وضعيت رواني مردم از وضعيت آينده باعث کاهش يا افزايش ارزش پول افغاني در مقابل دالر امريكايي گرديده است.

از جانب ديگر در اقتصاد دو اصطلاح عام و کلي موجود است كه عبارت از: عرضه و تقاضا ميباشد. کاربرد و استفاده اين دو اصطلاح به اندازه مهم و تأثير گذار بر اقتصاد است كه اکثراً تصاميم واحدهاي اقتصادي را تعيين ميکند. بطور مثال عوامل مؤثر بر عرضه اجناس و خدمات عبارت اند از قيمت اشياي مذكور، منابع توليد، تکنالوژي توليد، همچنان پيشيني يا توقعات

عوامل رواني و توقعات مردم نسبت به آينده به اندازه اي مهم است كه نه تنها در بخش اقتصاد بلكه در بخش هاي سياست، امنيت، اجتماع، فرهنگ و غيره نيز تأثير گذار ميباشد. مثال اين مورد را ما در تركيه نيز در اين روزها شاهد بوديم كه استعفاي سه وزير كابينه تركيه بنابر متقبل شدن فساد مالي، موجب کاهش ارزش بازارهاي مالي در اين کشور شده است، همچنان ارزش ليره در اين کشور نيز در مقابل دالر امريكايي افت چشمگيري داشته است. اين مسله ناشي از تأثيرات رواني و نگراني مردم بر وضعيت بحراني کشور شان بوده است. براي درك بيشتر تأثير جو رواني بر اقتصاد کشور مثال عيني دارم بر نرخ اسعار كه يكي از معيارهاي اصلي سنجش کاهش يا افزايش ارزش پول کشور بوده و بطور مستقيم بر نرخ تورم تأثير گذار ميباشد. افغانستان در حال حاضر از يك طرف در آستانه انتخابات

رجحان مصرف کننده، عاید مستهلکین، نرخ کالا های تعویضی و نیز پیشبینی ها یا توقعات مردم در مورد قیمت کالا ها در آینده میباشد. بطور مثال اگر در افغانستان مستهلکین در حالت روانی قرار داشته باشند و پیشبینی کنند که در هفته ها یا ماه های آینده کمبود بعضی کالا ها در مارکیت احساس خواهد شد و یا قیمت ها بسیار بلند خواهند رفت، شاید آنها به خرید همچو کالا ها از همین حالا اقدام ورزند که این وضع باعث افزایش تقاضا برای همچو کالا ها خواهد شد و این خود بر قیمت همان اجناس تأثیرات را وارد خواهد نمود. به دلیل اینکه در حال حاضر، افغانستان از لحاظ سیاسی، نظامی و اقتصادی کاملاً مورد اطمینان نمی باشد، مردم بیشتر تحت تأثیر عوامل روانی قرار میگیرند که این حالت باعث تشدید قیمت ها شده و وضع اقتصاد کشور را اندکی متزلزل می سازد.

چند مسئله مهم مانند انتخابات ریاست جمهوری، خروج عساکر خارجی از کشور، امضاء پیمان امنیتی میان کابل و واشنگتن، انتقال قدرت سیاسی در جریان سال ۲۰۱۴ مطرح است که و این خود باعث نگرانی های اتباع افغانستان نسبت به وضعیت آینده کشور گردیده است. بناً در این مقاله بر بُعد روانی وضعیت اقتصادی کشور پرداختم که در پهلوی دیگر مسایل مهم، چطور این مسئله بر اوضاع و احوال اقتصادی کشور تأثیر گذار خواهد بود.

تأثیر گذاری عوامل روانی بر اوضاع اقتصادی در کشور های مختلف متفاوت است. بدین معنا که در کشور های توسعه یافته آسیب های روانی بر اقتصاد نظر به کشور های رو به انکشاف کمتر است، زیرا در کشور های توسعه یافته ثبات اقتصادی،

سیاسی، نظامی و اجتماعی، سطح آگاهی های اجتماعی مردم، سطح تعلیم و تحصیل نسبت به کشور های رو به توسعه بالاتر است؛ همچنان در کشور های توسعه یافته مردم از بیمه های اجتماعی، تأمینات اجتماعی، سببایدی های دولتی در بیشتر مسایل نسبت به کشور های رو به انکشاف برخوردار هستند.

قراریکه در نظریه تقاضای پول؛ به انگیزه های نگهداری پول نظریه جان مینارد کینز (انگیزه های معاملاتی، احتیاطی و سفته بازی)، تقاضای معاملاتی برای پول، معمولاً خانواده ها و سایر شرکت ها و افراد برای انجام معاملات روزانه خود، مقداری از دارایی ها را به صورت پول نقد نگهداری میکنند. در این حالت قراریکه کینز بیان میدارد، حجم معاملات خانواده ها و سایر شرکت وابسته به سطح درآمد آنها است، لیکن به نظر من در اینجا شرایط و اوضاع اقتصادی کشور ها نیز تأثیر گذار است و همچنان توقعات مردم نظر به این حالات را نیز باید در نظر گرفت. قراریکه مردم تجاری از وضعیت بحرانی اقتصاد در گذشته دارند مانند قحطی، جنگ، تغییرات موسومی، عدم ثبات اقتصادی، سیاسی، نظامی، بناً میخوانند شرایط نا مطمئن آینده را در پلان مالی خویش مدنظر داشته باشند. مثلاً در امریکا، تنزیل رسمی ارزش دالر در سال ۱۹۳۳ همراه با سیاست وفور اعطای اعتبارات، ایجاد فعالیت های بزرگ عمرانی، ترقی مردها و افزایش درآمدها بوده است، در حالی که قیمت ها خیلی کم و درآمدها خیلی زیاد افزایش یافته بود، بنابر این، نظریه درآمد نمی تواند توجیه صحیح این گونه وقایع باشد و هم در فرانسه به محض روی کار آمدن لئون بلوم (سوسیالیست معروف و

رهبر جبهه توده ای یا مردمی فرانسه در سال ۱۹۳۶)، قیمت ها شدیداً شروع به افزایش کرد، سرمایه ها پا به فرار گذاشتند و ارزش خارجی فرانک شروع به تنزل کرد. در این صورت به دشواری می توان قبول کرد که بالا رفتن قیمت به علت افزایش درآمدها بوده است. همچنان در تقاضای احتیاطی پول؛ خانواده ها و شرکت ها قادر نیستند تا پیش بینی دقیقی از مخارج و درآمد هایشان داشته باشند. هر لحظه ممکن است شرایط اضطراری که از قبل قابل پیش بینی نیست، اتفاق بیافتد. بدین جهت مقداری از پول برای انجام معاملات و کارهای غیر قابل پیش بینی، مورد تقاضا واقع میشود لذا به نظر کینز تقاضای احتیاطی پول نیز با درآمد رابطه مثبت خواهد داشت. لیکن به نظر من حالت روانی جامعه و اقدامات پیشگیرانه مردم غرض پاسخ به آن شرایط چنین تقاضا را تشدید میکند و باعث افزایش یا کاهش قیمت ها میشود. بناً نظریه مقداری پول، عرضه پول، سطح قیمت ها، پس اندازها، سرمایه گذاری ها همه تحت تأثیرات عوامل روانی نیز قرار میگیرند.

بناً مطالعه و تحلیل حالت روانی و انتظارات در آینده هم در بخش اقتصاد مایکرو و هم در بخش اقتصاد ماکرو اهمیت زیاد دارند که باید پالیسی سازان، مجریان سیاست های اقتصادی، دولت و سکتور خصوصی مد نظر داشته باشند. بطور مثال انتظار خانواده ها از قیمت نسبی کالا ها در آینده بر مقدار تقاضای زمان حال تأثیر میگذارد و آنرا افزایش میدهد. در افغانستان در ایام عید و یا هم مراسم حج همچنان در فصل زمستان مردم از ترس افزایش قیمت مواد اولیه و اجناس مورد ضرورت شان اقدام به خرید و ذخیره نمودن مینمایند، که این حالت و

تقاضای پی در پی مردم موجب افزایش و تشدید سطح قیمت شده همچنان عرضه کننده گان نیز از این وضعیت سود برده عرضه را کم میکنند بناً نگرانی مردم از آینده باعث بی ثباتی قیمت ها شده و هر نوع تدابیر لازم از طرف ادارات مسوول بی نتیجه خواهد بود.

از این که افغانستان برای پول افغانی از پشتوانه واقعی اقتصادی (محصول ناخالص ملی) برخوردار نیست، بناً هر نوع نوسان در واحد پول دالر امریکایی تأثیراتی را بر ارزش افغانی وارد نموده بدین ترتیب بر سطح قیمت ها، افزایش یا کاهش میزان تورم، پس اندازها و سرمایه گذاری ها، سطح بیکاری و استخدام، افزایش یا کاهش مقدار تولید و در نهایت رشد اقتصادی تأثیر بوجود میاورد. وابستگی افغانستان به کمک های مالی کشور های کمک کننده دولت و مردم افغانستان را در یک حالت بی اعتمادی قرار داده است. به همین لحاظ مردم در مقابل هر نوع اقدامات ملی و بین المللی راجع به اوضاع کشور از خود عکس العمل نشان میدهند که این موضوع از دید روانی بر اقتصاد کشور تأثیر گذار میباشد.

زمانیکه مسایل مهمی در کشور بوجود میاید مانند مراسم حج، ایام عید، حالات موسمی، عقد پیمان ها و قرارداد ها، انتخابات پارلمانی و ریاست جمهوری در چنین شرایطی مردم واکنش نشان میدهند که این واکنش در حقیقت همان حالت روانی مردم است. اگر در چنین شرایطی بر اوضاع و احوال اقتصادی نظر اندازیم در نتیجه دریابیم که همیشه ارزش افغانی در مقابل دالر امریکا و سایر اسعار خارجی نوسان میکند و یک حالت زیکزاکی را دارا میباشد. در چنین شرایطی مردم در یک

وضع نامطمئن قرار میگیرند و چنین حالت را تشدید میدهند. بناً دولت هر شیوه یا پالیسی را که روی دست گیرد، حالت اقتصادی کشور را نمی تواند مهار کند. در این حالت هر نوع اقدام و عملکرد اقتصادی بی تأثیر و یا هم ناچیز خواهد بود.

به صورت عام تحلیل قضیه روانی در بخش عرضه کالا و خدمات و تقاضای کالا و خدمات در پهلوی سایر عوامل مورد مطالعه قرار میگیرد. نظریه روانی آفتالیون (استاد اقتصاد دانشگاه پاریس) در تبیین عدم کفایت نظریه ی مقداری پول برای توجیه تورم است. به نقل از این کتاب: "آفتالیون در حین مواجهه با واقعیت ها متوجه شد که در بسیاری از موارد، قیمت ها دقیقاً با تغییرات نسبی مقدار پول تغییر نمی کنند. سرعت جریان پول و تغییر درآمدها نمی تواند توجیه صحیح اوضاع غیرعادی باشد. مثلاً در آلمان (۱۹۲۳) قیمت ها ساعت به ساعت افزایش می یافت و درآمدها نمی توانست به آن سرعت افزایش یابد و اگر خریداران ساعت به ساعت تقاضای خود را افزایش می دادند، انگیزه ی آن ها نمی توانست همان باشد که نظریه ی درآمد ارایه کرده است. نتیجه ای که آفتالیون از این انتقادات می گیرد این است که توضیحات مقداری کافی برای توجیه نوسان قیمت ها نیست، بلکه عوامل کیفی، به ویژه عوامل روانی را باید علت عکس العمل مردم دانست. به نظر آفتالیون، ارزش پول در تحلیل نهایی به سنجش های روانی افراد که نه تنها به ارزش فعلی پول (همان طور که "فون ویزر" گفته) متکی است بلکه به ارزش آینده ی آن، مبتنی بر خوف و رجاء، بستگی دارد.

هنگامی که ارزش پول تنزیل می کند، عکس العمل روانی مردم موجب تشدید تنزیل ارزش آن می شود و به دلایلی که

تقاضا افزایش می یابد، عرضه تقلیل پیدا می کند. تقاضا کنندگان، در شرایط تورم، به جای آن که فردا بخرند از امروز اقدام به خرید می کنند و عرضه کنندگان به جای آن که امروز بفروشند به فردا موکول می کنند. به محض صعود متوالی قیمت ها، مردم که خاطرات ناگواری از تورم های گذشته دارند تصور می کنند که قیمت ها در آینده شدید تر از حال بالا خواهند رفت. این طرز تفکر، مردم را وادار می کند که بیش از معمول آذوقه تهیه کنند و بیش از پیش برای تقاضا حریص شوند. ارزش پول پیش از آن که در تنزل کند، در اندیشه های مردم تنزل می کند. برعکس، وقتی ارزش پول ترقی می کند و مردم پیش بینی ترقی بیشتر را داشته باشند، پول های خود را پس انداز می کنند، تقاضا تقلیل می یابد و در صورت عرضه، قیمت ها تنزل می نمایند و ارزش پول عملاً افزایش می یابد.

در نتیجه، پیامد های منفی عوامل روانی بر اقتصاد کشور عبارت اند از بی ثباتی اقتصاد، کاهش سرمایه گذاری ها، فرار سرمایه ها، افزایش بیکاری در کشور، افزایش نرخ تورم، کاهش رشد اقتصادی در کشور و غیره میباشد.

در نهایت جا دارد پیشنهاداتی را قرار آتی به عرض رسانم: برای بهبود هر چه بیشتر وضع اقتصادی باید وضع مقررات، کنترل و انحصارات، ایجاد ذخایر استراتژیژیک از طرف دولت، کوشش برای بوجود آوردن و تثبیت ارزش واقعی و یا حقیقی پول افغانی در درازمدت، تأمین کالا های عمومی برای اتباع کشور، حصول به شرایط رقابت کامل در بازار، تأمینات اجتماعی، سببایدی های دولتی برای مولدین و مستهلکین و غیره مد نظر گرفته شود. □

چگونگی اقتصاد کلان

است، یعنی مصرف تابع عاید است. به این مفهوم که هرچند عواید بیشتر باشد مصارف نیز می شود.

چون اقتصاد کلان، مطالعه متغیرهای اقتصادی در سطح عمومی است و از جانبی مسایل اقتصادی را در سطح کل در بسیار ابعاد غیر اقتصادی، به ویژه اجتماعی، سیاسی و بین المللی به خود میگیرد، پس اهمیت زیادی در علم اقتصاد دارد.

اقتصاد کلان، بسیار وسیع و گسترده میباشد یعنی از سطح بالای اقتصاد بحث می کند یعنی از سرمایه گذاری ها، تولید، عواید، اشتغال، بیکاری، تورم، مصرف، سطح عمومی قیمت ها، سیاست های پولی، نرخ بهره، مفاد، قرضه های دولت، کسربودجه، تجارت خارجی و به طور کل شامل سیاست های مالی و پولی و رشد اقتصادی و پیش بینی های تغییر این مسایل را مورد بحث قرار میدهد.

متغیر چیست؟

متغیر یک مفهوم است که بیش از دو و یا چند ارزش یا عدد به آن اختصاص داده میشود و یا متغیر به ویژگیهای گفته میشود که مشاهده و یا اندازه گیری شود و دو و یا چند عدد

«

بشر با استفاده از منابع محدود برای رفع نیازمندی های نامحدود که بتواند رفاه را ایجاد کند در تلاش است. این تلاش یک علم است که مجزا از علوم سیاسی، روانشناسی، اجتماعی و... نیست. علما به این باور اند که علم اقتصاد در همه علوم پیوند ناگسستنی دارد، پس علم اقتصاد چگونگی استفاده مردم را از منابع کمیاب تحت مطالعه قرار میدهد. علم اقتصاد نشان میدهد که چگونه میتوان کالاهای را جهت رفع احتیاجات و ضروریات انسانی به بهترین وجه و با کمترین مصرف تولید نمود. عواملی که انسان به کمک آنها کالاها را برای رفع احتیاجات خود تولید می نماید، عوامل تولید می نامند یعنی زمین، کار و سرمایه نقش اساسی را در تولید ایفاء نموده و علاوه بر چگونگی توزیع و مصرف این کالاها را نیز مشخص میکند. به همین سبب آلفرد مارشل یکی از اقتصاددانان میگوید که علم اقتصاد، علم بررسی رفتار انسان در زندگی روزمره اش می باشد. چون فعالیت های مربوط به تولید، توزیع و مصرف کالا، فعالیت های روزمره انسانی محسوب میشود.

یک بخش از علم اقتصاد را بنام اقتصاد کلان می نامند، که پدیده های اقتصادی را با دید وسیع و در مقیاس جامع تحت پوشش قرار میدهد. اقتصاد کلان در واقع مطالعه، تجزیه و تحلیل پدیده ها و متغیرهای کلی اقتصادی، بررسی روابط بین آنها را به منظور پیش بینی و اتخاذ سیاست های مناسب در آینده و تصحیح سیاست ها و تصامیم اقتصادی را مورد مطالعه قرار میدهد.

گفته میتوانیم که اقتصاد کلان در واقع مطالعه و تحلیل و تجزیه پدیده ها و متغیرهای کلی اقتصادی است. در اقتصاد کلان روابط اقتصادی متغیرها مانند تولید، مصرف، پس انداز، سرمایه گذاری، عواید، رشد اقتصادی، تورم و... مورد بررسی قرار میگیرد. اقتصاد کلان، پدیده های را در سطح مقادیر جمعی تجزیه و تحلیل می کند و در کل رفتارها و واکنش های اقتصادی و تغییرات ایجاد شده در مارکیت مطابق فعالیت های تجاری، خدمات، کار، سرمایه، پول و بازار مورد تحقیق و مطالعه قرار میدهد. مطابق نظریه آدم اسمت کالا بدان جهت ارزش دارد که برای ساخت و تهیه آن چه مقدار نیروی کار، بکار رفته است. همچنان ارزش کالاها از نگاه مصرف، ارزش کالاها با توجه به مصرف و عوامل تولید تعیین میشود و از نظر مطلوبیت، ارزش کالا بستگی به مطلوبیت نهایی دارد که عاید مصرف کننده آن میشود. میتوان گفت که مهم ترین عامل تعیین کننده مصرف، عاید

جایگزین آنها شده بتواند. عدد یا ارزش نسبت داده به متغیر، نشان میدهد که متغیر از یک فرد به فرد دیگر و یا از یک حالت به حالت دیگر تغییر شده است فرضاً میز یک مفهوم است نه یک متغیر، اما وزن آن یک متغیر است، بعداً خصوصیات آن دیده میشود مانند: رنگ، ارتفاع، وزن و ... متغیر کیفی و کمی، متغیر پیوسته و گسسته و متغیر دو ارزشی و چند ارزشی و ... هم در اقتصاد کلان تحت مطالعه قرار میگیرد.

شاخص ها در اقتصاد کلان به دو دسته طبقه بندی میشود، شاخص های که برای یک دوره زمانی اندازه گیری میشود و در واقع به طور متوالی و پیوسته در طول زمان اتفاق می افتد که تولید ملی، عواید ملی و سرمایه گذاری را در بر میگیرد و دیگرش از شاخص های که در یک مقطع زمانی اندازه گیری میشود و دارای بُعد زمانی نیستند که حجم سرمایه، میزان پس انداز و میزان اشتغال از آن جمله میباشد.

آگاهان اقتصادی به این باور اند که اقتصاد کلان شاخه در علم اقتصاد است که نظام اقتصادی را از نظر متغیر های بزرگ و گروهی و روابط میان آنها بررسی می کند و رفتار متغیر های کلی اقتصاد مانند: سطح تولید، سطح قیمت و رشد تولید را مورد مطالعه قرار میدهد. ■

عبداللطیف بایانی

تفتیش داخلی در بهبود و مؤثریت اجراءات

پرویز طبیب زاده عضو تفتیش اداره
ناظر کل د افغانستان بانک

از آنجائیکه شفافیت در ادارات دولتی نیازمند طرح، تدوین و اجرای سیستم های مؤثر کنترل داخلی می باشد؛ این امر را نیز می طلبد تا هر اداره پیرامون طرح و تطبیق سیستم های کنترولی داخلی بالوسیله تفتیش داخلی از اجراء و مؤثریت کارها اطمینان حاصل نماید.

وقتی تعهدات جامعه جهانی برای کشور ما مشروط به مبارزه با فساد باشد، بناء نقش اساسی ارتقای کنترل داخلی در ادارات تفتیش خیلی ها برجسته و اساسی می باشد.

ارتقای کنترل داخلی در ادارات یک پروژه است که نقش برآورنده

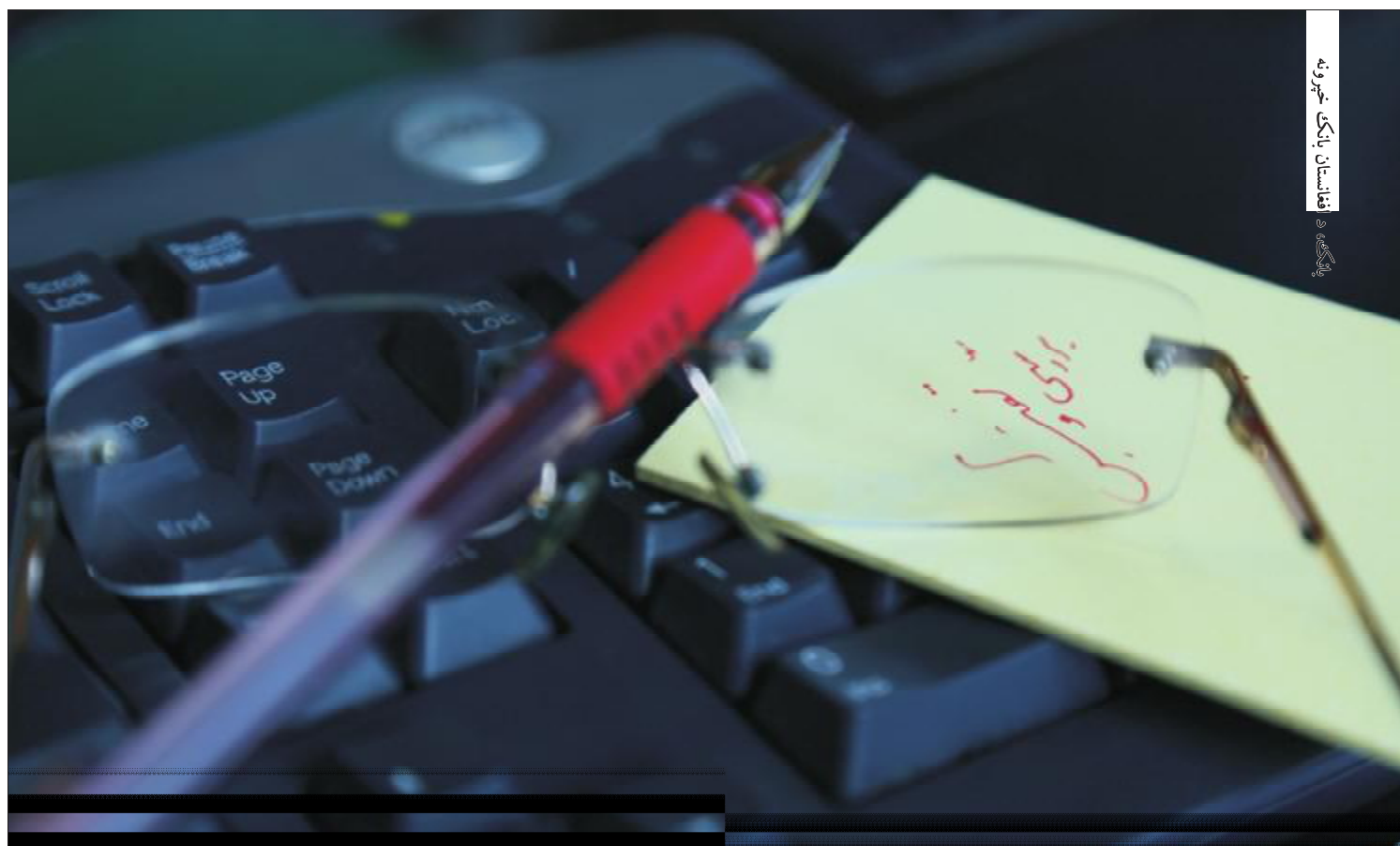
ای را در امر اجرای بهتر کارها داشته و به منظور جلوگیری از تخطی ها و اجراءات غیر قانونی به کار گرفته می شود. به کار گیری کنترل داخلی اطمینان میدهد که چگونه از عملیات ها، پیروی از قوانین و مقررات در مورد شفافیت اجراءات مالی اطمینان حاصل نماییم و سبب میگردد که تا به موضوعات عمده و اساسی مبارزه با فساد اداری در ادارات خود توجه نماییم و دقت بیشتر به خرج دهیم تا فساد در کشور ما در بخش های مختلف کاهش و یا به مرور زمان برچیده شود. در اینجا است که تفتیش داخلی و خارجی یک وجوه مشترک دارند و آن عبارت از آوردن شفافیت و حسابدهی است که در تمام مراحل مالی و بخش های تخصصی در نظر گرفته شود. اگر بتوانیم پروسه و یا شیوه کنترل داخلی را بالا ببریم، در کاهش فساد اداری مثمر و ممد واقع می شود.

باید علاوه کرد که هنگام تفتیش داخلی باید تمام موضوعات را چون

«

اووم کال، نهه اوایمه کنه د ۱۳۹۲ کال د مرغومی میاشت

سیستم کنترول داخلی و اهمیت آن، تفتیش تطبیقی، تفتیش مالی، تفتیش خارجی و تفتیش داخلی، تفتیش عملکرد، تفتیش و شناسایی خطر بوسیله تفتیش خارجی را در نظر داشته باشیم.

در تفتیش داخلی مسایل چون تعریف کنترول داخلی، خصوصیات کنترول خوب، مسوولیت مدیریت در بخش کنترول داخلی، مسوولیت های مفتشین، چرا کنترول داخلی ناکام میشود؟ و محدودیت های کنترول توجه جدی صورت گیرد. از آنجائیکه عزم و اراده محکم برای مبارزه با فساد در کشور ایجاد شده است باید به تعهدات که در مورد برچیدن فساد با جامعه جهانی صورت گرفته عمل گردد. پس نقش تفتیش داخلی در جهت کاهش و ریشه کن کردن فساد در ادارات نهایت امر مهم است و می تواند این عزم و اراده را هر چه بیشتر تسریع

بخشد. تفتیش یک موضوع کاملاً تخصصی و مسلکی است که باید آنرا مطابق به ضروریات روز عیار ساخت و نیاز است تا از تجربیات یکدیگر در راستای بهبود کار های تفتیش استفاده نماییم.

یکی از موضوعاتی که در جهت بهبود و مؤثریت تفتیش میتوان از آن بهره برد، آموزش و ارتقای ظرفیت های این بخش است تا کار ها هر چه بیشتر و بهتر از امروز انجام پذیرد. ■

آيا

حقوق متقاعدین

کشور کافيست؟

يما عفيف

روز دهم دلو مصادف به روز متقاعدین در کشور می باشد. این در حالیکه تعداد زیادی از کارمندان متقاعد، بخصوص کارمندان بخش ملکی کشور از درآمد کمی برخوردار بوده و نیازمندی های زندگی خود را با مشکلات فراوان رفع می نمایند.

طی سال ۱۳۹۱ هجری شمسی تعداد متقاعدین کشور به ۱۳۰ هزار ثبت گردیده است که از آنجمله ۱۰۰ هزار متقاعد از حقوق خود طور سالانه مستفید می شوند. همچنان اتحادیه تحت نام اتحادیه سراسری متقاعدین افغانستان نیز فعالیت می نماید که

تعداد مجموعی اعضای آن در سال ۱۳۹۱ به ۵۵۴۳ نفر می رسید که از آنجمله ۲۲۶۲ آن در مرکز و تعداد ۳۲۸۱ عضو اعم از مردان و زنان در ولایات کشور می باشند. این اتحادیه جهت رفع مشکلات متقاعدین کشور ایجاد گردیده و در صورت بروز کدام مشکل با مسوولین دیدار و ملاقات نموده و رفع مشکل می نمایند.

طوریکه میدانیم متقاعدین کشور، جوانی و انرژی خود را در راه خدمت به وطن، جامعه و مردم عزیز سپری نموده و بعد از یک مدت زمان معین معمولاً ۴۰-۴۵ سال خدمت به تقاعد سوق می شوند.

آنها بعد از تقاعد با درآمدی که دارند باید بدون هیچ پشتوانه دیگر، دوران تقاعد خود را بدون تشویق و به فکر آرام به پیش ببرند. اکثریت متقاعدین کشور های دیگر در زمان تقاعد از تسهیلات خوبی برخوردار بوده و به فکر تفریح و استراحت هستند. اما در کشور عزیز ما افغانستان این طور نیست بلکه آنها در یک محرومیت قرار داشته و از حقوق بدست آمده که آنها را با مشکلات زیادی بدست می آورند، باید زندگی شبا روزی خود را با معضلات دیگر سپری نمایند.

«

اووم کال، نهه اوایمه ګڼه د ۱۳۹۲ کال د مرغومی میاشت

تشکیل داده و بیشتر آنها زیر خط فقر و فشار مالی به سر میبرند. مسوولان باید تسهیلات لازم را برای آنها و فامیل شان در نظر گرفته و معاش آنها را مطابق به نرخ تورم و افزایش قیمت ها عیار سازند تا آنها بتوانند مصارف مریضی و سایر مسایل زندگی خویش را تأمین نمایند. این خدمات نباید مختص به کارمندان دولت باشد، بلکه مردم عادی که مشغول کارهای آزاد و غیر اداری در مؤسسات هستند وقتی به سن معین تقاعد می رسند از مزایای حقوق تقاعد برخوردار شوند.

در اخیر خواهشمندم تا دولت جمهوری اسلامی افغانستان در قسمت افزودی معاشات متقاعدین که بتواند نیازهای آنها را تأمین و ریاست محترم خزینه تقاعد وزارت محترم کار و امور اجتماعی هر چه بیشتر تسهیلات را برای متقاعدین نظامی و ملکی کشور فراهم کنند تا آنها خوبتر از امروز از سرگردانی ها نجات یافته و معاش خود را بصورت سهل دریافت نمایند. ■

منابع: راپور سالانه ۱۳۹۱ اداره احصائیه مرکزی
سایت وزارت کار و امور اجتماعی

چطور می کند و با این معاش ناچیز زندگی خود را چگونه سپری می نماید؟ اینها سوالاتی اند که ذهن هر شخص را به خود معطوف می نمایند. باید علاوه نمود که متقاعدین خدمتگاران این جامعه اند که باید آنها را از هر نگاه تقویه کرد، زیرا آنها اضافه تراز نیم عمر خویشرا در امر خدمت به وطن سپری نموده اند و آنها مستحق مکافات اند که باید دولت آینده آنها را تضمین نماید و نگذارد تا آنها بقیه زندگی خود را در احتیاجی سپری کنند.

مطابق ماده پنجاه و سوم قانون اساسی افغانستان، دولت وظیفه دارد تا حقوق متقاعدین را تضمین نماید. از اینکه متقاعدین محروم ترین قشر جامعه را

یک کارمند متقاعد در کشور سالانه حد اوسط ۲۰۰۰۰ افغانی حقوق دارد اگر در آمد سالانه آنرا در مقایسه با کرایه ماهانه خانه، بلند رفتن قیمت مواد خوراکی و مواد محروقاتی و ده ها مسئله دیگر سنجش نماییم، کفایت مصارف عادی او را طی یک ماه نمی نماید. یک کارمند متقاعد با داشتن فامیل کوچک پنج نفری باید ماهانه کرایه دو اطاق را مبلغ ده هزار افغانی پردازد، با حد اکثر صرفه جویی ۵۰۰۰ افغانی مصارف آرد، روغن، برنج و غیره، ۱۰۰۰ افغانی مصارف گاز، ۱۰۰۰ افغانی مصارف برق و ۳۰۰۰ دیگر از درآمد خود را هزینه سایر ضروریات خود نماید. آیا مصارف ۱۱ ماه دیگر خود را

ارزش اقتصادی پوست قره قل افغانستان

- گوسفند قره قل ۱۴۰۰ سال قبل از میلاد شناخته شده است. پوست قره قل کشور در بازار های جهانی بعد از قالین مشهور ترین قلم تجارتی بشمار می رود که سالانه در حدود یک میلیون پوست قره قل به ارزش بیشتر از ۵۵۰ میلیون دالر به کشور های مانند: انگلستان، فنلاند، دنمارک، دویی و آسیای میانه صادر میگردد.
- پوست قره قل افغانستان هم در بازار های داخلی و هم در مارکیت های بین المللی بر اساس رنگ، گل و جنسیت درجه بندی گردیده که چندین مرحله را در بر می گیرد. در حال حاضر درجه بندی پوست قره قل به انواع مختلف که ذیلاً توضیح می گردد، تقسیم شده است.
- ۱- پوست قره قل سیاه درجه اول نوع ۱۹
۲- پوست قره قل سیاه درجه دوم نوع ۷
۳- پوست کبود درجه اول ۲۷ نوع
۴- پوست کبود درجه دوم ۱۶ نوع
۵- پوست تقر کبود درجه اول ۱۲ نوع
- ۶- پوست تقر سیاه درجه اول ۱۰۴ نوع
۷- پوست تقر کبود درجه سوم ۹ نوع
۸- پوست تقر سیاه درجه دوم ۹ نوع
- باید علاوه نمود که مشتریان اروپایی پوست قره قل افغانستان را به چهار نام که عبارت از فلور، جیگ، دوخ پرنی و پرنی می باشد، مسمی نموده اند. اما در داخل کشور مالداران و دست

اندرکاران پوست قره قل، آنرا از روی خصوصیات گل آن تقسیم بندی می نمایند که ذیلاً از آنها نام برده می شود.

۱- غوزه گل که مانند گل پنبه می باشد.

۲- گبل دارای گل های بسیار کلان می باشد.

۳- قلم که دارای گل های دراز و باریک می باشد.

۴- لبله گل که گل آن مانند لوبیا می باشد.

۵- ماش گل که گل های آن بسیار خورد می باشد.

۶- سوخته که گل آن بی جلا می باشد.

۷- جم گل که گل های نامنظم داشته از هم تفریق نمی شود.

پوست قره قل از نگاه رنگ و خواص به بخش های ذیل تقسیم شده اند:

سیاه، کبودچه، خلیلی، شهابی، قمر، تقری، نازکچه، بغنه و لیسک می باشد.

برای اولین بار چوچه این حیوان بالاثر تغییرات جنیتیکی به دنیا آمد، بعداً تربیه آن به ولایات شمال

افغانستان و بر اساس شواهد و روایات تاریخی برای بار نخست تربیه این نوع گوسفند در اندخوی رواج یافت. نسل قره قل بنابر عوامل نسلی و عوامل طبیعی مانند

آب، هوا و غیره همیشه در حال تغییر است. پوست های شتری، سفید، سیاه، کبود و غیره همه به مرور زمان و در اثر تغییر آب و هوا و عوامل طبیعی صورت می گیرد.

همچنان در جنسیت و رنگ پوست قره قل پرورش آن و تهیه مواد علوفه خوب مؤثر می باشد، پوست قره قل از نگاه جنسیت و رنگ از

یک منطقه تا منطقه دیگر فرق می کند، بطور مثال پوست کبود کندز

تا پوست کبود شبرغان فرق دارند، طوریکه ولایت فاریاب در تولید پوست شتری و ولایت بلخ در تولید پوست سور مشهور بوده و سایر ولایات مانند جوزجان،

بادغیس، سمنگان و هرات نیز مکان مناسبی برای تولید پوست قره قل می باشد.

در افغانستان نحوه پرورش قره قل توسط مالداران با استفاده از تجارب چندین ساله که در تولید

پوست های گرانبها دارند، به شیوه سنتی صورت میگیرد، آنها بهتر میدانند که چگونه و چطور تولید پوست های گرانبها را افزایش دهند.

گوسفند قره قل در هر سال یک چوچه اما گاهی در یک سال دو تا سه چوچه می دهد، تولید و استحصال پوست قره قل هر سال طی مراسم خاص عنعنوی که بنام زای گوسفند یا تول پوست گفته می شود، بر گزار گردیده و زنان و مردان در آن شرکت می نمایند.

عبدالحفیظ شاهین

منابع: <http://>

www.humanesociety.org

قره قل ویکیپدیا

دانستنی ها پیرامون جغرافیای عمومی افغانستان / پوهندوی سلطان محمد انصاری

د افغانستان بانک خبرتيا!

د افغانستان بانک د قانون د دري دېرشمې مادې مطابق د افغانستان رايجې پيسې او پولې واحد افغانۍ دي، له همدې امله د ټولو افغانانو، دولتي او خصوصي ادارو او مؤسسو څخه غوښتل کيږي خو په قرار دادونو، نورو معاملو او په اقتصادي راکړو او ورکړو کې له افغانو کار واخلي، ځکه چې افغانۍ په سيمه کې يوه با ثباته پيسه ده چې ستاسو د اقتصادي برنامو جوړونه په ثبات کې ګټوره تماميږي.

د افغانستان بانک

بانک

ماهنامه د افغانستان بانک

سال هفتم، شماره ۷۹، جلدی ۱۳۹۲

د ځنګلونو اقتصادي او صحي ارزښت